

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av mönsterrättslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att mönsterrättslagen skall ändras. Propositionen grundar sig på Europaparlamentets och rådets direktiv om mönsterskydd och i den föreslås ändringar i mönsterrättslagens begrepp, förutsättningar för registrering, innehåll i och omfattning av mönsterskyddet samt registreringens giltighetstid. Propositionen innehåller också förslag som inte beror på direktivet, vilka sammanhänger med samregistrering, förnyande av registrering samt registreringsmyndighetens delgivning av beslut.

Syftet med mönsterskyddsdirektivet är inte att harmonisera hela den lagstiftning som gäller mönster, utan direktivet begränsar sig till de bestämmelser som allra mest direkt inverkar på verksamheten på den inre marknaden. Med direktivet eftersträvas först och främst en harmonisering av begreppen samt förutsättningarna för erhållande av mönsterskydd. Dessutom eftersträvas med direktivet att innehållet i mönsterskyddet skall vara lika i alla medlemsstater.

I enlighet med direktivet föreslås det att en förutsättning för att mönsterskydd skall erhållas är att mönstret är nytt och särpräglat. Mönstret skall anses som nytt, om inget identiskt mönster gjorts tillgängligt för allmänheten tidigare. Särpräglat igen skall ett mönster anses vara, om det helhetsintryck

som en kunnig användare får av mönstret skiljer sig från det helhetsintryck som en sådan användare får av ett mönster som gjorts tillgängligt för allmänheten tidigare. I fråga om sammansatta produkter skall dessutom förutsättas att beståndsdelen i fråga förblir synlig vid normal användning av produkten. Det föreslås att till mönsterrättslagen skall fogas en avgränsning av mönsterrätten som gäller vissa detaljer i produktens utseende.

Omfattningen av mönsterskyddet skall enligt vad som föreslås bestämmas så att mönsterrätten skall omfatta alla mönster av vilka en kunnig användare inte får ett annat helhetsintryck. Det föreslås att mönsterskyddets giltighetstid skall ändras så att registreringen kan vara i kraft i femårsperioder i högst 25 år.

Det föreslås att till mönsterrättslagen skall fogas en bestämmelse om s.k. nyhetsfrist, som skall utgöra ett undantag i fråga om när ett mönster blir tillgängligt för allmänheten. Enligt förslaget skall det vara möjligt att använda mönstret under en period på 12 månader före den dag då ansökan om registrering lämnas in eller före prioritetsdagen utan att mönstret förlorar sin nyhet.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	4
1. Inledning.....	4
2. Nuläge.....	4
2.1. Lagstiftning och praxis	4
Skyddsföremålet.....	4
Erhållandet av mönsterrätt.....	5
Innehållet i mönsterrätten.....	5
2.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet.....	6
Allmänt.....	6
Pariskonventionen.....	6
Haagkonventionen.....	6
Locarnoöverenskommelsen.....	6
TRIPS-avtalet.....	7
Läget i Norden.....	7
2.3. Mönsterrättsdirektivet.....	7
Allmänt.....	7
Direktivets syfte	8
Direktivets innehåll.....	8
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	9
Mönster, produkt och sammansatt produkt.....	9
Avgränsning av mönsterrätten.....	9
Förutsättningar för registrering.....	10
Offentliggörande och nyhetsfrist.....	10
Hindren för registrering och innehåll i mönsterrätten.....	10
Skyddsområdets omfång	11
Mönsterrättens giltighetstid.....	11
De ändringar som inte beror på direktivet, ändringar som hänför sig till registreringsförfarandet.....	11
4. Propositionens verkningar.....	11
4.1. Ekonomiska verkningar.....	11
4.2. Organisatoriska verkningar.....	12
5. Beredningen av propositionen.....	12
DETALJMOTIVERING.....	12
1. Lagförslag.....	12
2. Närmare bestämmelser.....	31
3. Ikraftträdande	31
LAGFÖRSLAG.....	33

om ändring av mönsterrättslagen.....	33
BILAGA	39
PARALLELLTEXT	39
om ändring av mönsterrättslagen.....	39
FÖRORDNINGSUTKAST.....	53
om ändring av mönsterrättsförordningen.....	53

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Gällande mönsterrättslag (221/1971) gavs efter lång nordisk beredning år 1971. Närmare bestämmelser om verkställandet och tillämpningen av lagen har getts genom en mönsterrättsförordning (252/1971).

Syftet med mönsterrätten är att både sporra formgivare till ny formgivning och att stöda dem som är villiga att investera i resultaten av formgivningen. I och med att marknaden har globaliserats har betydelsen av mönsterrätten liksom av andra immateriella rättigheter accentuerats; för innehavarna såväl av industriella rättigheter som av upphovsrättigheter är det viktigt att skyddsföremålet får skydd åtminstone på de viktigaste marknadsområdena. Till följd av behovet av internationellt skydd har flera internationella avtal om immateriella rättigheter ingåtts. Också genomförandet av den inre marknaden och verksamheten på den har man försökt främja bl.a. genom att harmonisera den lagstiftning som gäller immateriella rättigheter.

Bestämmelserna om rättsligt skydd för mönster har avvikit från varandra i de olika medlemsstaterna i Europeiska unionen. Dessa skillnader har ansetts snedvrída konkurrensen och genom detta påverka verksamheten på den inre marknaden. Till följd av detta gav Europeiska gemenskapernas kommission ett förslag till direktiv, med vilket syftet var att harmonisera medlemsstaternas lagstiftning om mönsterskydd. Europaparlamentets och rådets direktiv om mönsterskydd (98/71/EG), nedan mönsterrättsdirektivet, gavs den 13 oktober 1998. Det föreslås att mönsterrättslagen skall ändras för att direktivet skall kunna träda i kraft nationellt. Dessutom föreslås det att i lagen skall göras vissa ändringar som främst anknyter till registreringsförfarandet.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Mönsterrätten är en industrirättslig skyddsform, genom vilken den som har skapat ett mönster som resultat av intellektuellt arbete

inom vissa gränser tryggas ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja resultatet av sitt arbete. Med mönsterrätt skyddas en varas utseende eller ett ornamentals förebild. Rätten erhålls genom att mönstret registreras och en förutsättning är att mönstret är nytt och väsentligt skiljer sig från det som har blivit känt före registreringsdagen.

Skyddsföremålet

Mönsterrätten skyddar en varas utseende. Varan bör vara ett konkret, industriellt eller som handarbete tillverkat föremål. Därmed kan t.ex. arbetsbeskrivningar, bruksanvisningar och inredningsritningar inte vara föremål för mönsterskydd. Inte heller datorprogram kan få mönsterskydd.

Föremål för skyddet är en förebild för utseendet, inte själva varan. När man ansöker om mönsterskydd behöver varan inte ens ännu existera. Mönsterskydd ges förebilden för en varas utseende oberoende av om utseendet har fastställts enligt estetiska eller praktiska synpunkter.

Mönstret kan vara två- eller tredimensionellt och varans utseende omfattar det som kan ses med blotta ögat. Sålunda hör nya strukturer, som framgår endast av strukturnitningar, inte till det som omfattas av mönsterrätt. Däremot kan en varas utseende emellertid också omfatta varans inre, såsom innandömet i ett kylskåp, och därmed få mönsterskydd.

Det mönster som skall skyddas kan vara en sammansatt produkt och den kan innehålla t.ex. rörliga beståndsdelar. Härvid visar föremålets utseende en hel form i viloläge, vilken direkt kan ses. Utseendet på en sådan del av en vara som självständigt kan vara utbytbar kan också få mönsterskydd.

Utöver förebilden för en varas utseende kan också ett ornamentals förebild få skydd. Ett ornament har ingen direkt koppling till utseendet hos en viss fastställd vara, utan det är avsett att användas för utsmyckning av olika varor. Ett ornament är inget självständigt föremål, som ett smycke, utan det sammanhänger alltid med ett annat föremål som ornament till det. Ett ornament kan vara ett yt-

ornament eller en relief och t.ex. en fastställd figur som används i tapeter, gardiner och andra textilier.

Erhållandet av mönsterrätt

Mönsterrätt erhålls genom att ett mönster registreras. Registreringsmyndighet är Patent- och registerstyrelsen. En förutsättning för registrering är att mönstret har uppkommit som resultatet av ett skapande intellektuellt arbete och att det är nytt. Dessutom förutsätts att mönstret skiljer sig väsentligt från de mönster som har blivit kända tidigare.

Kravet på skapande hänför sig till syftet i mönsterrättslagstiftningen, dvs. att ny formgivning skall spöras. Det är inte ändamålsenligt att skydda en produkt av en osjälvständig imitation och inte heller vanliga och till sin formgivning helt normala produkter. Skydd får den som har skapat ett mönster eller den på vilken hans eller hennes rätt har övergått.

Kravet på nyhet som gäller mönstret är absolut. Allt som har gjorts tillgängligt för allmänheten anses som känt och står därmed utanför skyddet. Ett mönster har i regel gjorts tillgängligt för allmänheten när det finns tillgängligt för en större krets som representerar allmänheten. Eftersom nyhet tolkas snävt, kan hinder för nyhet endast vara ett identiskt eller nästan identiskt mönster.

Den avgörande tidpunkten när det bedöms om ett mönster är nytt eller inte är den dag då ansökan om registrering lämnades in eller prioritetsdagen om prioritet åberopas. Om ett identiskt mönster har blivit känt före denna dag, kan mönstret inte registreras.

Från kravet på nyhet kan undantag dock göras. För det första kan ett mönster registreras, fastän det hade gjorts tillgängligt för allmänheten innan ansökan lämnades in, om detta beror på missbruk som inriktats mot sökanden. Från det produkten har gjorts tillgänglig för allmänheten på detta sätt får inte ha förflutit mera än högst sex månader. För det andra kan ett mönster registreras, om det har gjorts tillgängligt för allmänheten till följd av att det har förevisats vid en officiell eller officiellt erkänd internationell utställning.

Utöver kravet på nyhet skall mönstret väsent-

ligt skilja sig från de mönster som tidigare har blivit kända. Det om ett mönster skiljer sig från tidigare mönster bedöms med tanke på helheten och inte således enbart med tanke på detaljerna. När det fastställs om ett mönster skiljer sig väsentligt från övriga mönster jämförs mönstret med de mönster som har blivit kända tidigare och som gäller samma eller likartade produkter som de för vilka mönstret avses bli registrerat.

Registreringen av ett mönster är i kraft fem år från den dag då registreringen söktes. Registreringen kan förnyas två gånger på ansökan av mönsterinnehavaren, dvs mönsterskydd kan erhållas för högst 15 år.

Innehållet i mönsterrätten

Mönsterrätt innebär ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja ett mönster. Ensamrätten omfattar tillverkning, import, utbudande, saluhållande, överlåtelse eller uthyrning av en vara. Mönsterrätten omfattar endast de varor för vilka mönstret har registrerats och med dem likartade varor.

När en vara som stämmer överens med ett mönster på åtgärd eller med samtycke av mönsterrättsinnehavaren har släppts ut på marknaden upphör ensamrätten till den utsläppta varan, dvs rätten konsumeras. Detta innebär att mönsterinnehavarens ensamrätt inte sträcker sig till åtgärder efter detta, oberoende av om dessa utgörs av vidareförsäljning eller uthyrning. Konsumeringen gäller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, vilket gör att om produkten har släppts ut på marknaden i vilken som helst stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, kan mönsterrättsinnehavaren inte hindra att produkten importeras till Finland.

Med innehållet i mönsterrätten kan begränsningar sammanhållas. Föranvändarrätt ankommer på en person som vid den tidpunkt när ansökan om registrering av mönstret lämnades in använde mönstret yrkesmässigt. Härvid får han eller hon fortsätta att använda mönstret genom att bibehålla dess allmänna karaktär. Mönsterrätten kan också begränsas av tvångslicens som har beviljats för mönstret. Tvångslicens beviljas av domstol på särskilda grunder. I praktiken är det ytterst sällsynt att tvångslicens beviljas.

2.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet

Allmänt

De viktigaste konventionerna i vilka bestäms bl.a. om frågor som gäller mönsterrätt är Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten (FördrS 5/1921) från år 1883, Haagkonventionen om internationell registrering av industrimönster från år 1925 och den år 1999 ingångna Genevekonventionen som hänför sig till den samt det avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätten vilket är anslutet till avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (FördrS 5/1995), nedan TRIPS-avtalet (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights) från år 1994. Pariskonventionen och Haagkonventionen hör till dem som administreras av Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (World Intellectual Property Organization) och TRIPS-avtalet igen till dem som administreras av Världshandelsorganisationen (World Trade Organization).

Pariskonventionen

Finland tillträdde Pariskonventionen år 1921. Skyddet för industriella rättigheter gäller enligt konventionen patent, mönster, varumärken, kommersiella namn, anteckningar som visar ursprung samt förhindrandet av illojal konkurrens. Konventionen har justerats flera gånger, senast i Stockholm 1967. Konventionen bygger på två viktiga principer: principen om nationell behandling och principen om minimiskydd. Principen om nationell behandling avser att en stat som har tillträtt konventionen är skyldig att ge en annan medlemsstats medborgare samma behandling som sina egna medborgare i ifrågasvarande ärenden. Principen om minimiskydd igen avser att skyddet enligt konventionstexten är minst det skydd som en medlemsstat måste ge en medborgare i en annan medlemsstat. I praktiken innebär det att den lagstiftning som gäller industriella rättigheter i de stater som har tillträtt konventionen bör

uppfylla kraven i konventionen.

Den i praktiken viktigaste bestämmelsen i Pariskonventionen gäller avtalsprioritet. Enligt denna har den som i en medlemsstat har ansökt om skydd för en uppfinning, ett varumärke eller mönster rätt att i fråga om uppfinningen under 12 månader och i fråga om varumärket och mönstret under 6 månader ansöka om skydd i andra medlemsstater med prioritet räknat från denna första ansökningsdag.

Haagkonventionen

Haagkonventionen om deponering av industrimönster är från år 1925. Konventionen har justerats flera gånger, senast i Geneve 1999. Konventionen förnyades i Geneve 1999 på så sätt att de speciella behoven hos de länder som gör nyhetsundersökningar kan beaktas bättre. Sådana konventionsstater kan när de tillträder konventionen förutsätta vissa specialvillkor i enlighet med sin egen lagstiftning i fråga om de mönsterrättsansökningar där de blir utnämnda som målländer. Haagkonventionen har hittills tilltratts av 29 stater. Varken Finland eller övriga Norden har ännu tillträtt konventionen. Däremot har Finland undertecknat Geneveprotokollet och alla länder i Norden har meddelat att de har för avsikt att tillträda Genevekonventionen. Genom Haagkonventionen har ett internationellt administrativt registersystem skapats. Konventionen ger konventionsstaternas medborgare en möjlighet att ansöka om skydd för ett industrimönster med en ansökan i flera stater som sökanden nämner och som har tillträtt konventionen. Syftet med den är inte att harmonisera nationella materiella bestämmelser utan systemet godkänner i princip att de nationella skyddssystemen är olika.

Locarnoöverenskommelsen

Locarnoöverenskommelsen om upprättande av en internationell klassificering av industrimönster (FördrS 22/1972) godkändes den 10 augusti 1968. Enligt överenskommelsen har industrimönstren klassificerats i 32 klasser, som i sin tur har delats upp i underklasser. Klassificeringen enligt överenskommelsen har justerats i flera revideringar, senast år

1998. Överenskommelsen har tillträtts av 35 länder. För Finlands del trädde den i kraft den 16 maj 1972.

TRIPS-avtalet

TRIPS-avtalet trädde i kraft 1996. Avtalet har hittills tillträtts av 136 länder, däribland Finland.

De två huvudprinciperna i TRIPS-avtalet är principen om nationell behandling och principen om mest gynnad nation. Principen om nationell behandling är densamma som i Pariskonventionen, dvs en medborgare i en annan stat som har tillträtt avtalet skall ges samma behandling som en medborgare i det egna landet. Principen om mest gynnad nation igen avser att alla de fördelar som har beviljats en medlemsstat som har tillträtt avtalet också skall beviljas övriga avtalsstater. Nytt jämfört med tidigare internationella avtal är det system för tvistlösning samt tillsynsförfarande om vilka har bestämts i TRIPS-avtalet. Bestämmelserna i TRIPS-avtalet är s.k. minimibestämmelser, vilket innebär att medlemsstaterna också kan föreskriva om ett mera omfattande immateriellt skydd nationellt. I artiklarna 25 och 26 i avtalet bestäms om en miniminivå för mönsterskyddet.

Läget i Norden

De ändringsbehov som mönsterskyddsdirektivet medför har man gått igenom vid nordiska möten. Syftet har varit att så långt som möjligt hitta enhetliga sätt att få direktivet att träda i kraft i Norden. En helt harmoniserad mönsterrättslagstiftning torde man dock inte komma fram till denna gång bl.a. till följd av olika tidtabeller samt de mål som har ställts. I Danmark har en helt ny mönsterrättslag redan getts och den trädde i kraft den 1 oktober 2001. I Norge bereds också en totalrevidering och en regeringsproposition torde överlätas under våren 2002. Sverige har i likhet med Finland satt igång med en revidering av mönsterrättslagen i två faser och en regeringsproposition som i första hand gäller införandet av direktivet torde ges under första hälften av år 2002.

2.3. Mönsterrättsdirektivet

Allmänt

Sedan Finland hade anslutit sig till Europeiska unionen blev Europeiska gemenskapens rätt en del av Finlands gällande rätt. Enligt fördraget om grundande av Europeiska gemenskapen är ett av gemenskapens mål att trygga det ekonomiska och sociala framskridandet i gemenskapens länder genom att undanröja de barriärer som delar Europa samt genom att skapa en inre marknad som omfattar hela gemenskapen. Symtomatiskt för genomförandet av den inre marknaden är att de hinder som begränsar den fria rörligheten för varor skall undanröjas och att ett sådant system skall skapas som förhindrar att konkurrensen på den inre marknaden snedvrids. Genomförandet av och verksamheten på den inre marknaden har man försökt främja bl.a. genom att harmonisera den lagstiftning som gäller immateriella rättigheter. Detta gäller också rättsligt skydd för mönster. De skillnader i mönsterskyddet som medlemsstaterna uppvisar kan snedvrider konkurrensen och därigenom påverka verksamheten på den inre marknaden. Europeiska gemenskapernas kommission gav sitt preliminära förslag till ett enhetligt mönsterrättssystem i Europeiska gemenskapen redan i juni 1991. Denna s.k. grönbok (Green Paper on the Legal Protection of Industrial Design) följdes 1993 av kommissionens förslag till rådets och parlamentets direktiv om mönsterskydd (KOM(93) 344 slutligt) och förslag till förordning om gemenskapsmönster (KOM(93) 342 slutligt), nedan förslaget till mönsterskyddsförordning. I februari 1996 gav kommissionen ett ändrat förslag till direktiv (KOM(96) 66 slutligt).

Kommissionen hade ursprungligen som mål att få direktivet och förordningen att träda i kraft samtidigt, men behandlingen av förordningen sköts fram flera år, eftersom Europaparlamentet inte gav utlåtande om det ursprungliga förslaget till förordning innan enhällighet hade nåtts om direktivet.

Mönsterskyddsdirektivet hörde till parlamentets och rådets medbeslutandeförfarande. Eftersom samförstånd inte nåddes vid bered-

ningen, gick saken till en förlikningskommitté mellan parlamentet och rådet. Direktivet godkändes formellt först i oktober 1998.

Förslaget till rådets förordning om gemenskapsmönster, som ursprungligen gavs tillsammans med direktivförslaget, godkändes den 12 december 2001 (2002/6/EG). Förordningen innebär att parallellt med den nationella mönsterrätten upprättas en till sitt skyddsområde mera omfattande gemenskapsmönsterrätt. Gemenskapsmönstret gäller alltid inom hela gemenskapens område. Mönstret kan inte delas så att det skulle gälla i t.ex. endast en del av gemenskapens stater. Registreringen av gemenskapsmönster skall koncentreras till ett harmoniseringsämbetsverk som skall vara verksamt på den inre marknaden och som redan i dagens läge är gemenskapens ansvariga registreringsmyndighet i fråga om varumärken. I regel skall hos ämbetsverket ansökas om att ett gemenskapsmönster skall förklaras för ogiltigt. Talan om intrång och fastställelse som gäller gemenskapsmönster skall för sin del behandlas i gemenskapens mönsterdomstolar som är särskilt utnämnda nationella domstolar.

Direktivets syfte

Syftet med direktivet är att harmonisera medlemsstaternas lagstiftning som gäller rättsligt skydd för mönster. Syftet är inte att harmonisera hela den lagstiftning som gäller mönster, utan direktivet begränsar sig till de bestämmelser som allra mest direkt påverkar verksamheten på den inre marknaden. För att målen med den inre marknaden skall kunna nås är det väsentligt att förutsättningarna för att mönsterskydd skall fås är de samma i alla medlemsstater. Till följd av detta är det viktigt att ge en enhetlig definition på begreppet mönster samt på de krav som gäller nyhet och särprägel. Dessutom är det väsentligt att säkerställa att innehållet i mönsterskyddet är lika i alla medlemsstater. Däremot försöker direktivet inte harmonisera de nationella bestämmelser som gäller påföljder, rättskyddsmedel och verkställande. Dessutom kvarstår registrering av mönster, förnyande av mönsterskydd och de procedurbestämmelser som gäller ogiltigförklarande av mönster-

skydd i den nationella lagstiftningen.

Direktivets innehåll

Direktivet definierar mönster, produkt samt sammansatt produkt. Föremål för skyddet är enligt direktivet produktens utseende. En sammansatt produkt är hopsatt av ett flertal beståndsdelar, som kan bytas ut genom att produkten kan tas isär och på nytt hopfogas. En förutsättning för att skydd skall erhållas är att mönstret är nytt och särpräglat. Enligt direktivet skall ett mönster anses som nytt, om inget identiskt mönster har blivit känt tidigare. Med bli känt avses i direktivet att mönstret har blivit tillgängligt för allmänheten. Direktivets nyhetskrav är inte i sig absolut, utan ett mönster anses ha blivit känt, om de som är verksamma inom den aktuella branschen inom Europeiska unionen rimligen har kunnat få kunskap om det. Särprägel skall ett mönster igen anses ha, om det helhetsintryck en kunnig användare får av mönstret skiljer sig från det helhetsintryck en sådan användare får av mönster som tidigare har blivit kända.

Enligt direktivet skall också beståndsdelarna i en sammansatt produkt under vissa förutsättningar kunna få mönsterskydd. Delarna kan enligt direktivet få mönsterskydd, om de förblir synliga vid normal användning av produkten och de sedda för sig uppfyller kraven på nyhet och särprägel.

Direktivet innehåller en bestämmelse om s.k. nyhetsfrist (grace period). Enligt denna bestämmelse anses ett mönster inte ha gjorts tillgängligt för allmänheten, ifall det har blivit bekant på åtgärd av mönstrets skapare, hans eller hennes rättsinnehavare eller en tredje person under en period på 12 månader före den dag då ansökan om registrering lämnades in eller ifall prioritet krävs före prioritetssdagen. Samma 12 månaders regel gäller också, om mönstret har blivit känt till följd av missbruk som har riktat sig mot mönsterskaparen.

Direktivet innehåller också bestämmelser om skyddets omfattning och innehåll samt om skyddets giltighetstid. Giltighetstiden är som längst 25 år.

Enligt direktivet kan skydd inte ges för såda-

na detaljer i en produkts utseende vilka fastställts enbart enligt produktens tekniska funktion. Mönsterrätt beviljas inte heller för de detaljer i en produkt som måste återges exakt till formen och dimensionerna, för att produkten skall mekaniskt kunna anslutas till en annan produkt så att båda produkterna fyller sin funktion. Mönsterrätt kan dock beviljas för ett mönster som tillåter att sinsemellan utbytbara produkter på många olika sätt samlas eller fogas ihop till ett modulsystem.

Övergångsbestämmelsen i artikel 14 i direktivet hänför sig till skydd av reservdelar. En sådan reservdel som avses i direktivet används i reparationssyfte för att återställa produktens ursprungliga utseende. I samband med behandlingen av direktivet nåddes inte samförstånd om mönsterskydd för reservdelar och därför togs en "stand-still"-klausul in i direktivet. Direktivet förbjuder inte beviljandet av mönsterskydd för reservdelar förutsatt att delarna är synliga under normal användning och att övriga förutsättningar för registrering av mönstret uppfylls. Enligt övergångsbestämmelsen skall de medlemsstater vilkas lagstiftning också i dagens läge tillåter mönsterskydd av reservdelar hålla i kraft sina nuvarande bestämmelser. Ändringar i de bestämmelser som gäller reservdelar kan göras endast om syftet med ändringarna är att liberalisera reservdelsmarknaden.

Enligt artikel 18 i direktivet kommer Europeiska gemenskapernas kommission tre år efter den dag då direktivet har trätt i kraft att lägga fram en utredning av vilka effekter bestämmelserna i direktivet har på industrin, konsumenterna, konkurrensen och verksamheten på den inre marknaden. I synnerhet skall kommissionen reda ut effekterna för dem som tillverkar sammansatta produkter och delar till dessa och den skall senast ett år efter sin utredning ge ett förslag till de ändringar som är nödvändiga för att den inre marknaden skall kunna genomföras i synnerhet med tanke på reservdelarna samt också i övrigt.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Målet med propositionen är att få de författningsändringar som direktivet förutsätter att

träda i kraft i Finland. I synnerhet hänför sig ändringsförslagen till förutsättningarna för att mönsterskydd skall erhållas samt till innehållet i mönsterskyddet. De föreslagna ändringarna gäller däremot inte påföljderna, rättskyddsmedlen eller verkställandet.

Propositionen innehåller dessutom några förslag till ändringar som inte beror på direktivet och som främst hänför sig till registreringsförfarandet.

Mönster, produkt och sammansatt produkt

Enligt mönsterrättslagen kan den som skapat ett mönster eller den, till vilken hans rätt övergått, genom att registrera mönstret få ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja mönstret. Med mönster avses en varas utseende eller förebilden för ett ornament. I enlighet med direktivet föreslås det nu att begreppen mönster, produkt och sammansatt produkt skall definieras i lagen.

Med ett mönster skall avses utseendet på en produkt eller en del av en sådan, vilket visar sig i detaljerna i produkten eller dess ornament. Nytt är att också för en del som inte går att lösgöra från produkten skall mönsterskydd kunna fås. De delar som är löstagbara och som självständigt är utbytbara (t.ex. foten till ett bord) har också tidigare kunnat få skydd. Förebilden för ett ornament skall inte längre nämnas särskilt i lagen, utan ornamenten skall behandlas på samma sätt som andra produkter.

Med en produkt skall avses ett industriellt eller hantverksmässigt framställt föremål. Som produkter skall dessutom anses delar som är avsedda att hopfogas till en sammansatt produkt, förpackningar, förpackningens utstyrel, grafiska symboler och typsnitt.

En sammansatt produkt och dess delar har enligt gällande lagstiftning inte skilts från andra produkter eller varor, vilket gör att ändringen medför ett nytt begrepp i mönsterrättslagen. En sammansatt produkt är t.ex. en produkt som består av flera delar, vilka kan ersättas så att produkten kan tas isär och på nytt hopfogas, t.ex. en bokhylla i form av en byggsats.

Avgränsning av mönsterrätten

Det föreslås att till mönsterrättslagen skall fogas en avgränsning av mönsterrätten som gäller detaljer av ett visst slag i produktens utseende. För det första skall mönsterrätt enligt direktivet inte kunna beviljas för sådana detaljer i produktens utseende som bestäms enbart av produktens tekniska funktion. För det andra skall skydd inte kunna beviljas för detaljer i produktens utseende som måste återges exakt till formen och dimensionerna för att den produkt som mönstret ingår i skall gå att mekaniskt ansluta till en annan produkt så att båda produkterna fyller sin funktion. Avvikande från denna bestämmelse skall mönsterrätt dock kunna beviljas för modulsystem som t.ex. LEGO®-klossar.

Förutsättningar för registrering

Det föreslås att mönsterrättslagens bestämmelser om de allmänna förutsättningarna för registrering skall ändras. I enlighet med direktivet skall mönstret vara nytt och särpräglat. Mönstret skall anses som nytt, om ett identiskt mönster inte har blivit tillgängligt för allmänheten tidigare. Mönstrens identiska karaktär skall grunda sig på att deras detaljer endast oväsentligt skiljer sig från varandra. Utöver kravet på nyhet skall av mönstret också förutsättas att det är särpräglat. Ett mönster skall anses vara särpräglat, om det helhetsintryck en kunnig användare får av mönstret skiljer sig från helhetsintrycket av tidigare mönster. Gällande lag känner inte en sådan bedömning som en kunnig användare gör och dessutom skall ett mönster enligt lagen skilja sig väsentligt från det som har blivit känt före den dag då ansökan om registrering lämnades in. I artikel 5 i direktivet talas inte om väsentlig skillnad. Däremot skall enligt det 13 inledande stycket i direktivet det helhetsintryck som en kunnig användare ges av ett mönster tydligt skilja sig från det han ges av redan befintliga mönster. Sålunda kan det anses att syftet med direktivet i sig inte är att sänka nivån på mönsterskyddet. För denna synvinkel talar också det att kravet på särprägel tillämpas mera omfattande, varvid nivån på skyddet till denna del stiger.

En förutsättning för att ett mönster skall kunna registreras för en beståndsdel i en sammansatt produkt är utöver kravet på nyhet

och särprägel att ifrågavarande del förblir synlig vid normal användning av produkten.

Offentliggörande och nyhetsfrist

Det föreslås att de bestämmelser i mönsterrättslagen som gäller offentliggörande skall ändras så att de motsvarar direktivets bestämmelser. Ett mönster skall anses ha blivit tillgängligt för allmänheten, om det har offentliggjorts i ett registreringsförfarande eller på ett annat sätt eller förevisats eller använts i yrkesmässig verksamhet eller på något annat sätt blivit allmänt känt. Från absolutet i fråga om tillgänglighet för allmänheten skall man i enlighet med direktivet övergå till relativitet genom att föreskriva att ett mönster inte blir tillgängligt för allmänheten om de som är verksamma inom den aktuella branschen inom Europeiska unionen i sin normala näringsverksamhet inte rimligen har kunnat få kunskap om det.

Det föreslås att till mönsterrättslagen skall fogas en bestämmelse om nyhetsfrist, som skall vara ett undantag från tillgängligheten för allmänheten. Enligt denna nya bestämmelse skall det vara möjligt att använda mönstret under en period av 12 månader före den dag då ansökan om registrering av det lämnas in eller före prioritetdagen utan att mönstret förlorar sin nyhet. Också enligt gällande lag har mönster kunnat registreras, om mönstret har blivit allmänt tillgängligt genom att sökanden har förevisat mönstret på en officiell eller officiellt erkänd internationell utställning tidigast sex månader innan ansökan om registrering lämnas in. Nu skall denna bestämmelse ingå i en mera omfattande bestämmelse om nyhetsfrist och tiden skall också till denna del förlängas till 12 månader. Enligt gällande lag kan ett mönster registreras fastän det har blivit allmänt tillgängligt tidigast sex månader innan ansökan om registrering lämnas in, om detta har skett till följd av uppenbart missbruk. Också den tid som gäller detta undantag till nyhetskravet skall förlängas i enlighet med direktivet så att den blir lika lång som i fråga om nyhetsfrist, dvs till 12 månader.

Hindren för registrering och innehållet i mönsterrätten

Hindren för registrering av ett mönster skall huvudsakligen bibehållas och det samma gäller innehållet i mönsterrätten. Mönsterrätten skall fortsättningsvis innebära att ingen annan än mönsterinnehavaren utan dennes tillstånd får utnyttja mönstret. En skillnad jämfört med gällande lag skall dock vara att de sätt på vilka mönstret kan användas inte har räknats upp fullständigt. Således skall vilken som helst användning av ett mönster, för vilken begränsningarna inte gäller, omfattas av ensamrätten.

Om begränsningarna av mönsterrättens innehåll skall bestämmas i enlighet med direktivet. Enligt vad som föreslås skall mönsterrätten inte omfatta användning av mönstret för enskilda syften eller i experimentsyfte. Det skall också vara tillåtet att efterbilda mönstret i syfte att citera eller undervisa. Enligt gällande lag får ingen annan än mönsterinnehavaren använda mönstret yrkesmässigt utan dennes tillstånd.

Skyddsområdets omfattning

Enligt gällande lag omfattar mönsterrätten endast de varor för vilka mönstret har registrerats och med dem likartade varor. Det föreslås att begreppet vara skall slopas. Skyddsområdets omfattning skall bestämmas så att mönsterrätten skall omfatta alla mönster av vilka en kunnig användare inte får ett helhetsintryck som skiljer sig från övriga helhetsintryck. I praktiken skall registreringsmyndigheten också i fortsättningen i samband med registreringen klassificera produkterna, men denna klassificering skall främst vara en uppgift som underlättar undersökningen.

Mönsterrättens giltighetstid

Det föreslås att de bestämmelser som gäller giltighetstiden skall ändras så att registreringen av ett mönster kan vara i kraft i femårsperioder i högst 25 år. Artikel 14 i direktivet förutsätter att sådana medlemsstater som också i dagens läge tillåter mönsterskydd av delar till sammansatta produkter skall hålla i kraft sina nuvarande bestämmelser och göra ändringar i dem endast ifall syftet är att liberalisera marknaden för reservdelar. Till följd

av detta föreslås det att skyddstiden för ett mönster för en del i en sammansatt produkt, vilket används i reparationssyfte för att återställa produktens ursprungliga form, som mest skall vara 15 år i enlighet med gällande lag.

De ändringar som inte beror på direktivet, ändringar som hänför sig till registreringsförfarandet

Dessutom föreslås några ändringar som inte beror på direktivet. Det föreslås att bestämmelsen om samregistrering skall ändras så att ansökan kan innehålla flera mönster, om de produkter som meddelas i registreringsansökan hör till samma klass enligt Locarnoöverenskommelsen.

Det föreslås att delgivning förfarandet skall förenklas så att ett beslut kan delges genom att det kungörs i den av Patent- och registerstyrelsen utgivna mönsterrättstidningen, ifall delgivningen inte har kunnat göras på den adress som har meddelats till registreringsmyndigheten.

Det föreslås att förnyandet av en mönsterregistrering skall underlättas så att mönsterrättsinnehavaren inte nödvändigtvis behöver göra en separat ansökan om förnyande, utan enbart betalning av en förnyelseavgift skall vara ett tillräckligt bevis för att denna har för avsikt att förnya registreringen.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Jämfört med patent- och varumärkesrätten är mönsterrätten en relativt litet använd skyddsform i Finland. Årligen görs i genomsnitt under tusen ansökningar om registrering av mönster.

Direktivet minskar de juridiska hindren för den fria rörligheten för varor i och med att det närmar medlemsstaternas lagstiftning om mönsterskydd till varandra. Det förväntas dock inte att antalet ansökningar kommer att öka sedan bestämmelserna i direktivet har trätt i kraft, eftersom de krav som sammanhänger med ansökan om mönster, såsom sätet att förevisa bilder eller avgifterna, inte harmoniseras genom direktivet. Större eko-

nomiska verkningar på mönsterrättssystemet kommer att förekomma först när förordningen om gemenskapsmönster träder i kraft.

Ur mönsterinnehavarnas perspektiv kan en förlängning av giltighetstiden för registreringen av ett mönster i vissa situationer förbättra deras ekonomiska ställning. Men förlängningen av giltighetstiden kan ha motsatta verkningar för tredje person.

4.2. Organisatoriska verkningar

De föreslagna ändringarna inverkar inte nämnvärt på verksamhetssätten vid Patent- och registerstyrelsens varumärkes- och mönsterlinje. Ändringen av förutsättningarna för mönsterskydd och de ändringar som har föreslagits i registreringsförfarandet inverkar i någon mån på varumärkes- och mönsterlinjens administrativa tolkningspraxis. Propositionen har dock inga nämnvärda verkningar på organisationen eller personalen.

5. Beredningen av propositionen

Förslaget till direktiv om mönsterskydd behandlades åren 1994—1996 i riksdagens utskott. Förslaget sändes med en skrivelse av statsrådet (Y24/94) till riksdagen den 15 september 1994. Ekonomiutskottet gav ett utlåtande om direktivet (EkU2/95).

Handels- och industriministeriet tillsatte den 27 mars 2000 en arbetsgrupp, som fick till uppdrag att reda ut de behov av ändringar i

Finlands gällande mönsterrättslag och mönsterrättsförordning vilka är en följd av Europeiska unionens rättsakter och internationella avtal. I ett delbetänkande som arbetsgruppen publicerade i december 2000 (Mönsterrättsarbetsgruppens delbetänkande, Handels- och industriministeriets arbetsgrupps- och kommissionsrapporter 12/2000) presenterades ett förslag till de lagändringar som införandet av mönsterrättsdirektivet förutsätter. I betänkandet presenterades detaljerade förslag till de ändringar som bör göras i mönsterrättslagen och motiveringar till dessa.

Handels- och industriministeriet sände arbetsgruppens betänkande på remiss till följande parter: justitieministeriet, undervisningsministeriet, Patent- och registerstyrelsen, Centralhandelskammaren, Arbetsgivarernas och Industrins Centralförbund, Finska föreningen för industriellt rättsskydd, Finska Patentombudsföreningen rf, Finska Uppfinnarens Centralförbund rf, Tekniska handelsförbundet rf, Bilimportörerna rf, Finlands Advokatförbund rf, Finlands Juristförbund rf, Industrikonstförbundet Ornamo rf samt Suomen taideteollisuusyhdistys — Konstflitföreningen i Finland ry.

I utlåtandena förhöll man sig allmänt taget positivt till propositionsutkastet.

Regeringens proposition har utgående från givna utlåtanden beretts som tjänsteuppdrag på handels- och industriministeriet i samarbete med Patent- och registerstyrelsen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1 §. I paragrafen skall föreskrivas att den som skapat ett mönster kan få ensamrätt till det. Denna bestämmelse motsvarar andra momentet i första paragrafen i gällande lag. Paragrafen har emellertid ändrats så att ensamrätt fås till mönstret inte till att utnyttja det. Denna ändring är språklig, och den ändrar inte det sakliga innehållet i mönsterrätten. Eftersom det i mönsterrättsdirektivet endast

talas om ensamrätt till ett mönster har orden "yrkesmässigt utnyttja" dessutom slopats i den föreslagna paragrafen. Detta innebär dock inte att mönsterskyddet skall breddas till att gälla också enskilt utnyttjande. Syftet är att omfattningen av ensamrätten skall föreskrivas i sin helhet i 5 a § och om undantagen från denna i 5 b §, enligt vilken mönsterrätt inte heller i fortsättningen skall fås mot enskilt utnyttjande.

På motsvarande sätt som i den nuvarande la-

gen skall mönsterrätt kunna fås endast genom registrering.

Denna paragraf motsvarar artikel 3.1 i direktivet. Eftersom rätten att skydda mönster genom registrering redan tidigare har gällt i Finland — till skillnad från i vissa andra europeiska länder — är ändringen främst lagteknisk.

1 a §. I paragrafen skall definieras vad som avses med mönster, produkt och sammansatt produkt. I mönsterrättsdirektivets nionde inledande stycke betonas hur viktigt det är med enhetliga definitioner för att förutsättningarna för att erhålla en registrerad mönsterrätt skall vara identiska i alla medlemsstater.

I 1 mom. 1 punkten skall mönster definieras. Den föreslagna ändringen vidgar i någon mån definitionen på mönster och därigenom antalet produkter för vilka mönsterskydd kan fås.

Enligt gällande lag avses med mönster förebilden för en varas utseende eller för ett ornament, och mönsterskydd har endast de drag fått som har kunnat ses. Enligt förslaget skall med mönster avses en produkts eller produktrels utseende, som beror av detaljer på själva produkten eller i produktens ornament. I enlighet med direktivet är de drag i vilka produktens utseende kan framträda t.ex. linjer, konturer, färger, form, ytstruktur eller material. Listan är inte uttömmande, utan utseendet kan också framträda på andra sätt.

Det att vissa detaljer nämns i exempelförteckningen innebär inte att en eller flera detaljer i sig gör en produkts utseende värt att skyddas. De kan dock beaktas tillsammans med övriga detaljer i produktens utseende när mönstret som helhet fastställs. Till exempel materialet kan sannolikt vara en faktor som påverkar helheten endast tillsammans med övriga detaljer på motsvarande sätt som färgkombinationer som en del av en helhet som skall skyddas har kunnat få mönsterskydd enligt gällande lag fastän enskilda färger inte har fått skydd. Till exempel en färg i sig kan fortsättningsvis inte få mönsterskydd, men i kombination med övriga detaljer eller en grafisk symbol kan den utgöra ett individuellt särdrag och denna kombination kan vara särpräglad på det sätt som lagen avser och där-

med få mönsterskydd.

Enligt förslaget skall också en del av en produkt kunna få mönsterskydd. Enligt gällande lag har en del av en vara som självständigt har varit utbytbar kunnat få mönsterskydd. Däremot har en del som är intimt kopplad till huvudvaran (t.ex. en flaskhals) inte kunnat få mönsterskydd. Nu föreslås det i enlighet med direktivet att också en sådan osjälvständig del av en produkt skall kunna vara föremål för mönsterskydd. Således breddas föremålet för mönsterskyddet till denna del.

Mönsterskydd skall fortsättningsvis alla mönster få, oberoende av om mönstrets utseende grundar sig på praktiska eller estetiska skäl. Mönsterskydd skall fortsättningsvis både dekorations- och nyttomönster få och på begreppet mönster skall fortsättningsvis inga krav ställas som gäller hur konstnärligt eller funktionellt mönstrets utseende är. En produktrel inbegriper också en förebild för ett ornament, varvid det är onödigt att nämna detta särskilt i lagen.

I 2 punkten skall produkt definieras. Med produkt skall avses industriellt eller hantverksmässigt framställda föremål. Definitionen motsvarar långt det som i gällande lag avses med vara, dock så att definitionen på produkt delvis är vidare och bl.a. innehåller grafiska symboler. En produkt skall, på motsvarande sätt som i gällande lag, vara ett konkret industriellt eller hantverksmässigt framställt föremål. Till följd av detta skall mönsterskydd fortsättningsvis inte kunna ges t.ex. för inrednings- eller trädgårdsplaner. Ett föremål som inte kan reproduceras och som därmed är unikt skall fortsättningsvis inte kunna få mönsterskydd.

Förutom ett föremål skall en produkt också kunna vara t.ex. en förpackning, förpackningens utstyrsel, en grafisk symbol eller ett typografiskt typsnitt. Denna lista är dock inte uttömmande.

I 3 punkten skall en sammansatt produkt definieras. Också delar till sammansatta produkter skall vara sådana produkter som avses i denna lag och som kan få mönsterskydd. En sammansatt produkt är en produkt som består av flera utbytbara beståndsdelar. Delarna bör

vara sådana att produkten kan hopfogas och tas isär på nytt och delarna i samband med detta kan ersättas med andra. Som exempel på en sammansatt produkt kan nämnas en bokhylla som är en byggsats bestående av olika delar. I gällande lag har en sammansatt produkt eller vara eller en beståndsdel i en sådan produkt inte definierats särskilt, utan en vara som självständigt är utbytbar har kunna få mönsterskydd när förutsättningarna för skydd har uppfyllts. Direktivet medför begränsningar i mönsterskyddet för beståndsdelar i en sammansatt produkt, vilket gör att det är viktigt att en sammansatt produkt uttryckligen definieras i lagen.

Enlig 2 mom. i paragrafen skall datorprogram fortsättningsvis inte anses som en sådan produkt som avses i denna lag och de skall därmed inte kunna få mönsterskydd. Däremot skall ikoner och menyer på datorns skärm kunna registreras som grafiska produkter.

Paragrafen är ny och baserar sig på artikel 1 i direktivet.

2 §. I paragrafen skall föreskrivas om de materiella förutsättningarna för registrering av mönsterrätt i allmänhet samt särskilt i fråga om sammansatta produkter. Såsom redan nämnts krävs för att målen med den inre marknaden skall uppnås att förutsättningarna för att erhålla en registrerad mönsterrätt är identiska i alla medlemsstater. Till följd av detta är det nödvändigt att uttryckligen definiera de krav på nyhet och särprägel som ett mönster skall uppfylla för att kunna registreras.

Enligt 1 mom. skall en förutsättning för registrering vara att mönstret är nytt och särpräglad. Nyhetskravet ingår också i gällande lag, även om det är indirekt. Kravet på särprägel är delvis nytt. Enligt 2 § gällande lag registreras ett mönster nämligen endast om det väsentligt skiljer sig från tidigare mönster. Även om begreppen skiljer sig från varandra är de till innehållet i hög grad likadana.

Med stöd av 2 mom. skall ett mönster betraktas som nytt om inget identiskt mönster har gjorts tillgängligt för allmänheten tidigare. Om hur och när ett mönster anses ha gjorts tillgängligt för allmänheten tidigare skall föreskrivas i 3 §. Mönster skall betraktas som

identiska om deras utseende endast skiljer sig på oväsentliga punkter. Nyhetskravet skall bedömas snävt, dvs ett mönster som har gjorts tillgängligt för allmänheten tidigare skall vara så gott som identiskt för att nyheten skall gå förlorad. När ett mönsters nyhet bedöms, bör enbart likartad karaktär inte vara ett hinder för registrering. Ett mönsters nyhet bör bedömas objektivt och det om mönstrets nyhet har gått förlorad av misstag eller medvetet har ingen betydelse med tanke på bedömningen.

Den avgörande tidpunkten med tanke på ett registrerat mönsters nyhet är den dag då ansökan om registrering har lämnats in eller om prioritet yrkas prioritetsdagen. Om ett identiskt mönster har gjorts tillgängligt för allmänheten före någon av dessa dagar, har mönstret förlorat sin nyhet.

I 3 mom. skall bestämmas om förutsättningarna för att kravet på särprägel skall uppfyllas. Kravet på särprägel uppfylls, om det helhetsintryck som en kunnig användare får av mönstret skiljer sig från det helhetsintryck som en sådan användare får av de mönster som tidigare gjorts tillgängliga för allmänheten. Ett mönster som skall registreras bör skilja sig från andra motsvarande mönster. Utformningen kan anses som en faktor som uttryckligen skiljer mönstret från övriga motsvarande produkter. Förslaget motsvarar i hög grad kravet i gällande lag på att ett mönster skall skilja sig väsentligt från mönster som tidigare har blivit kända, dock så att det inte skall krävas att skillnaden är väsentlig och att mönstrets särprägel skall bedömas av en fiktiv kunnig användare. I det 13 inledande stycket till direktivet konstateras det visserligen uttryckligen att ett mönsters särprägel bör bedömas utifrån om det helhetsintryck som en kunnig användare ges vid betraktande av mönstret tydligt skiljer sig från helhetsintrycket av redan befintliga mönster. När ett mönsters särprägel bedöms fästs uppmärksamhet fortsättningsvis vid det helhetsintryck som fås av mönstret. I enlighet med det 13 inledande stycket till direktivet är alla mönster som har gjorts tillgängliga för allmänheten jämförelseobjekt med beaktande av arten av den produkt på vilken mönstret tillämpas eller i vilken det ingår. Vidare bör i

enlighet med direktivet uppmärksamhet dessutom fästas vid den industrigren till vilken mönstret hör. Den som skapar ett mönster bör ha en viss frihet att utveckla det. Med andra ord skall helhetsintrycket av mönstret bedömas på olika sätt inom olika branscher och i fråga om olika varuslag.

I en del produkter kan små detaljer få en betydande ställning, medan de igen i andra produkter inte alls har någon betydelse för helhetsintrycket. Till exempel när funktionen för det föremål som mönstret beskriver begränsar mönstret till vissa grundformer, kan detaljer ha en sådan betydelse att mönsterskydd bör beviljas. Som exempel på sådana produkter som begränsas av föremålets funktion kan nämnas spikar och skruvar. Vissa industribranscher kan också ha så litet formmässigt spelrum att det kan vara svårt att utveckla ett nytt mönster som skiljer sig från de tidigare. Också i dessa branscher är det viktigt att formgivningen fortgår och att man försöker göra produkterna bättre än tidigare, och att även dessa produkter kan få mönsterskydd. Till följd av detta kan mönsterskydd i dessa branscher beviljas också på basis av små skillnader. Helhetsintrycket är dock alltid avgörande.

Enligt gällande lag omfattar mönsterrätten de varor för vilka mönstret har registrerats och med dem likartade varor. Enligt artikel 9 i direktivet skall mönsterrättens skyddsomfång omfatta varje mönster som inte gör ett annat helhetsintryck på en kunnig användare. I det hur registreringsmyndigheten utför bedömningen av skillnaderna skall ingen ändring göras, eftersom en bedömning av särprägel i registreringsskedet också i fortsättningen i praktiken endast kan göras mellan likartade produkter.

Enligt vad som föreslås skall en kunnig användare (informed user) bedöma ett mönsters särprägel. Begreppet en kunnig användare har inte definierats i direktivet. Begreppet är nytt i mönsterrätten och det är inte heller möjligt att definiera en sådan fiktiv person med beaktande av att en kunnig användare i olika situationer kan vara mycket olika personer. Å ena sidan förutsätts det av en sådan person att han eller hon har kunskaper om och förståelse för de mönster som hänför sig

till ifrågavarande produkt och deras variationsmöjligheter. Å andra sidan behöver han eller hon inte vara så insatt i ifrågavarande bransch som t.ex. en formgivare i branschen. I fråga om en sådan produkt kan situationen vara sådan att det behövs flera kunniga användare för att bedöma en produkts särprägel.

Eftersom mönsterskydd också i fortsättningen skall kunna fås för såväl dekorations- som nyttomönster, kan särprägel inte mätas utgående från konstnärligheten.

I 4 mom. i paragrafen skall föreskrivas om villkoren för nyhet och särprägel i fråga om mönster som hänför sig till delar i sammansatta produkter. Paragrafen motsvarar artikel 3.3 och 3.4 i direktivet.

Sammansatta produkter har enligt 1 a § definierats som produkter som består av flera delar, vilka kan ersättas så att produkten kan tas isär och hopfogas på nytt. Som exempel på en sådan del av en sammansatt produkt kan nämnas delar i en kulspetspenna. Syftet med paragrafen är att föreskriva om på vilka villkor mönstren för delarna i en sammansatt produkt uppfyller de materiella förutsättningarna för mönsterskydd.

Enligt vad som föreslås anses mönstret för en del i en sammansatt produkt som nytt och särpräglat på två villkor. För det första skall ifrågavarande del i en sammansatt produkt förbli synlig under normal användning av produkten. I praktiken begränsar denna ändring det skydd av mönster som hänför sig till delar i en sammansatt produkt, eftersom endast synliga delar kan få mönsterskydd. Till exempel mönster som hänför sig till en bils delar får skydd endast om det är fråga om delar som är synliga vid normal användning av bilen. Dylika delar är bl.a. sidospeglar och stötdämpare. Synlighetskravet i fråga om sammansatta produkter innebär inte att delarna hela tiden måste vara synliga. Det räcker att de under normal användning är synliga. Ifall delarna är synliga endast t.ex. under den tid då service utförs på en bil, såsom luftfilter för motorn eller ljuddämpare, kan de inte få mönsterskydd.

Som delar i en sammansatt produkt anses dock inte delar som utgör delar av en ännu

inte monterad helhet. Sådana delar är t.ex. golvbrunn, byggnadselement, skruv, ventilationsrör och formprofil. Typiskt för de nämnda delarna är att de kan utgöra delar när sådana helheter byggs, vilka alla man inte kan känna till på förhand. I fråga om sådana delar är det omöjligt att på förhand vid registrering av ett mönster bedöma, om delarna vid den slutliga användningen kommer att vara synliga eller ej. Dessutom kan dylika delar i någon tänkbar helhet vara synliga medan de igen i en annan helhet är osynliga. Dylika delar är inte sådana delar i en sammansatt produkt som avses i denna lag, utan självständiga produkter för vilka mönsterskydd kan sökas, om övriga förutsättningar enligt denna lag uppfylls.

Utöver kravet på synlighet förutsätts att delens synliga detaljer i sig uppfyller kraven på nyhet och särprägel. Mönstret för en del som ingår i en sammansatt produkt skall således i sig uppfylla de villkor om nyhet och särprägel om vilka bestäms i paragrafen, när delen har fogats till en sammansatt produkt och är synlig.

Med normal användning skall avses användning som sker på åtgärd av slutanvändaren. Till exempel möjligheten för bildelar att få mönsterskydd skall bedömas uttryckligen ur bilanvändarens synvinkel, eftersom han eller hon kan anses som slutanvändaren av bilen, medan igen en bilreparatör inte kan anses som slutanvändare när han eller hon utför serviceåtgärder.

I 5 mom. skall föreskrivas att med normal användning inte avses underhåll, service eller reparationsarbeten. Härvid skall de delar som är synliga endast t.ex. medan bilen undergår service inte kunna få mönsterskydd.

De föreslagna ändringarna i 2 § motsvarar artikel 3.2—3.4 samt artiklarna 4 och 5 i direktivet.

3 §. I paragrafen skall föreskrivas om när ett mönster har gjorts tillgängligt för allmänheten, och den skall ersätta 2 § i gällande lag, där det bestäms om när och hur ett mönster blir känt. Om undantagen till detta skall föreskrivas i 3 a §.

Enligt 1 mom. skall ett mönster anses ha gjorts tillgängligt för allmänheten, om det har offentliggjorts i samband med ett registreringsförfarande eller annars. Dessutom skall

ett mönster anses ha gjorts tillgängligt för allmänheten, ifall det har förevisats eller använts i affärsverksamhet eller på något annat sätt har blivit känt.

Ett mönster har gjorts tillgängligt för allmänheten när det har publicerats i Patent- och registerstyrelsens mönsterrättstidning eller när det enligt 19 § mönsterrättslagen har blivit offentligt. Ett mönster skall också anses ha gjorts tillgängligt för allmänheten, om det hänför sig till en ansökan om patent, varumärke eller nyttighetsmodell som redan har gjorts tillgänglig för allmänheten. Ett mönster har gjorts tillgängligt för allmänheten, ifall det har offentliggjorts t.ex. i elektroniska kommunikationsmedel såsom Internet eller i branschens yrkestidningar. Ett mönster har också gjorts tillgängligt för allmänheten, ifall det har ställts ut eller annars använts kommersiellt.

Bedömningen av om ett mönster har gjorts tillgängligt för allmänheten och därigenom bedömningen av nyheten skall inte längre vara på det sättet ovillkorlig som hittills. Enligt det föreslagna 2 mom. skall ett mönster anses ha gjorts tillgängligt för allmänheten, om de som är verksamma inom branschen i Europeiska unionen rimligen har kunnat få kunskap om det.

Det att innehållet i begreppet nyhet inom mönsterrätten blir relativt har inte nödvändigtvis någon särskilt stor betydelse. I praktiken är de parter som är verksamma inom branschen i allmänhet medvetna också om mönster som har registrerats på annat håll, vilket gör att det att ett mönster görs tillgängligt för allmänheten inte geografiskt kan begränsas entydigt till Europeiska unionen. Dessutom bör det beaktas att begränsningen i sig inte är regional eller tidsmässig, utan att det är fråga om en begränsning som hänför sig till en viss människogrupp, dvs till de kretsar som är verksamma i branschen inom gemenskapen. I sista hand bedöms det om ett mönster har gjorts tillgängligt för allmänheten av en domstol.

I 3 mom. i paragrafen skall föreskrivas om en sådan situation där ett mönster har delgetts tredje person på de villkoren att uppgifterna är sekretessbelagda. Syftet med momentet är att ge den som har skapat ett mönster en möj-

lighet att presentera mönstret för tredje part, t.ex. i samband med kommersialisering av det, utan att mönstret görs tillgängligt för allmänheten och därmed förlorar sin nyhet. Den som har skapat mönstret och den andra parten har inte nödvändigtvis uttryckligen behövt avtala om att mönstret skall hemlighållas. En tyst överenskommelse skall vara tillräcklig. Till exempel kan det vara förenligt med handelsseden i ifrågavarande bransch att ett mönster presenteras konfidentiellt.

Paragrafen motsvarar artikel 6 i direktivet.

3 a §. I paragrafen skall föreskrivas om de undantag som kan göras från tillgängligheten för allmänheten.

I 1 mom. 1 punkten skall det föreskrivas om ett första undantag från nyhetskravet, vilket går under namnet nyhetsfrist (grace period). Detta är en betydande ändring i förhållande till gällande lag. Med nyhetsfrist avses att det är möjligt att använda mönstret under ett år innan det registreras utan att det förlorar sin nyhet. Nyhetsfrist innebär inte att skyddstiden för produkten börjar redan från det då produkten görs tillgänglig för allmänheten. Skyddstiden börjar också i dessa fall alltid från den dag då ansökan har lämnats in. Nyhetsfristen ger den som har skapat ett mönster eller den till vilken hans eller hennes rätt har övergått en möjlighet att göra t.ex. marknadsundersökningar utgående från vilka beslut kan fattas om fortsatta åtgärder, dvs om det lönar sig att registrera mönstret eller inte. Om mönstret t.ex. har endast en mycket kort bruksålder, är det inte nödvändigtvis fömuftigt att alls skydda det, ifall den ekonomiska nytta som erhålls av skyddandet inte täcker t.ex. de ekonomiska kostnader som skyddandet förorsakar. Bestämmelsen gör det också möjligt för enskilda sökande, som inte nödvändigtvis känner till de nyhetskrav som hänger samman med erhållandet av mönsterskydd, att inom föreskriven tid ansöka om registrering av ett mönster som redan har gjorts tillgängligt för allmänheten.

I gällande lag har funnits en sällan tillämpad bestämmelse, enligt vilken ett mönster har kunnat registreras, fastän mönstret har gjorts allmänt tillgängligt till följd av att mönsterinnehavaren har visat mönstret vid en offici-

ell eller officiellt erkänd internationell utställning. Dylikt förevisande skall fortsättningsvis vara möjligt, utan att mönstret förlorar sin nyhet. Den tid under vilken mönstret kan förevisas t.ex. på en internationell utställning skall enligt vad som föreslås vara 12 månader.

I 2 punkten skall bestämmas om ett andra undantag från tillgängligheten för allmänheten. Bestämmelserna i första punkten gäller åtgärder som den som har skapat mönstret eller hans eller hennes rättsinnehavare vidtar i förhållande till mönstret, medan igen bestämmelserna i den andra punkten gäller missbruk i förhållande till den som har skapat mönstret eller hans eller hennes rättsinnehavare. På motsvarande sätt som i gällande lag skall det att ett mönster har blivit känt till följd av missbruk inte innebära att mönstret har gjorts tillgängligt för allmänheten. Den skyddstid gällande missbruk som skall ges den som har skapat ett mönster eller dennes rättsinnehavare skall förlängas från nuvarande sex till tolv månader.

I 2 mom. jämföras mönsterskaparens rättsinnehavare med mönsterskaparen.

Förslagen motsvarar artikel 6.2 och 6.3 i direktivet. Paragrafen är ny.

4 §. I paragrafen skall det föreskrivas om ovillkorliga hinder för registreringen delvis på motsvarande sätt som i 4 § i gällande lag enligt vilken paragraf hindren fördelar sig på ovillkorliga hinder och särskilda hinder, som är beroende av tillstånd. Nu föreslås det, bl.a. med tanke på läsbarheten, att om ovillkorliga och villkorliga hinder skall föreskrivas i olika paragrafer. Enligt vad som föreslås skall i 4 § föreskrivas om ovillkorliga hinder för registrering och i 4a § om sådana hinder som är beroende av tillstånd. Till sitt innehåll motsvarar paragraferna i hög grad 4 § i gällande lag och i dem har bestämmelserna i 8 och 11 artikeln i mönsterrättsdirektivet beaktats.

1 mom. 1 punkten motsvarar 4 § 1 punkten i gällande lag och 8 artikeln i direktivet.

Momentets 2 punkt motsvarar delvis andra meningen i 2 § 2 mom. i gällande lag. En mönsteransökan som ännu inte har blivit tillgänglig för allmänheten skall utgöra ett hinder för registrering av ett identiskt mönster

förutsatt att det tidigare gjorda mönstret sedermera blir tillgängligt för allmänheten antingen som ett registrerat mönster eller som en ansökan som avser detta. Den punkt som nu föreslås omfattar både i Finland gjorda ansökningar och övriga ansökningar som gäller Finland, dvs i första hand ansökningar om gemenskapsmönster och även ansökningar som baserar sig på Haagkonventionen sedan Finland eventuellt har tillträtt den.

I 2 § 2 mom. gällande lag föreskrivs att också sådana mönster som framgår av en ansökan om patent eller nyttighetsmodell eller en ansökan om registrering av varumärke, vilka inte har blivit allmänt tillgängliga innan en ansökan om registrering av ett mönster har lämnats in, skall utgöra ett hinder för registrering. I förteckningen i direktivet över hinder för registrering har inte nämnts redan gjorda ansökningar som gäller andra skyddsformer. Bestämmelserna i direktivet kan anses tvingande, vilket i detta sammanhang innebär att om andra hinder för registrering inte kan föreskrivas nationellt. Till följd av detta kan dessa bestämmelser inte längre hållas i kraft. Sålunda utgör t.ex. en patentansökan, av vilken ett visst mönster framgår och vilken har gjorts före en ansökan om registrering av ett mönster, men som inte ännu har blivit tillgänglig för allmänheten, inget hinder för registrering av mönstret, fastän patentet sedermera i samband med behandlingen av ansökan blir allmänt tillgängligt.

4 a §. Paragrafen skall föreskrivas om sådana hinder för registrering som är beroende av tillstånd. Dessa hinder motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna i gällande lag och ändringarna är främst lagtekniska.

I 1 och 2 punkten har förtecknats de särskilda förtjänsttecken, emblem, vapen samt kontroll- och garantistämplor, som avses i artikel 6 ter 1 stycket punkt b i Pariskonventionen och som är viktiga i synnerhet med tanke på det allmänna intresset och i fråga om vilka obehörig användning kan förbjudas i medlemsstaternas lagstiftning. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 4 § 2 a punkten i gällande lag och ändringen är lagteknisk. Syftet med uppdelningen är att göra paragrafen mera

läsbar och klarare. Ett vapen, en flagga, ett emblem eller något annat liknande tecken som utgör hinder för registrering av ett mönster skall fortsättningsvis kunna vara statliga eller kommunala. Inte heller en internationell mellanstatlig organisations flagga eller något annat jämförbart skall utan vederbörligt tillstånd kunna inbegripas i ett mönster som skall registreras.

Punkterna motsvarar artikel 11.2.c i monsterrättsdirektivet

Paragrafens 3 och 4 punkt motsvarar bestämmelserna i gällande lag samt artikel 11.2.a och 11.2.b i direktivet.

I 5 punkten har punkterna d och e i 4 § i gällande lag sammanslagits. I ett mönster som skall registreras skall inte heller i fortsättningen kunna tas in ett mönster som redan tidigare har registrerats i en annans namn här i landet och inte heller en del av ett sådant mönster utan tillstånd av mönsterinnehavaren. Bestämmelsen i fråga täcker t.ex. en sådan situation där i ett mönster, t.ex. ett modeklädplagg, som dekoration har tagits in ett annat tidigare registrerat mönster. Tillstånd att använda ett mönster som en del i ett annat mönster måste erhållas före registreringen, varvid genom registreringen uppkommer en självständig användningsrätt som är oberoende av det andra mönstret. Med andra ord skall ett s.k. avhängigt mönster inte heller i fortsättningen vara möjligt. Detsamma skall fortsättningsvis gälla också ett sådant mönster som skiljer sig endast oväsentligt från en nyttighetsmodell som har registrerats i Finland för någon annan.

Också om en exakt motsvarande bestämmelse inte finns i direktivet, kan den dock anses vara förenlig med direktivet. Enligt direktivet (och monsterrättslagen) får den som har skapat ett mönster genom registrering ensamrätt att använda mönstret. Således är det inte möjligt att ett mönster som innehåller någon annans registrerade mönster registreras utan att den som har registrerat mönstret har rätt att använda det. Dessutom bör det uppmärksammas att både enligt direktivet och enligt monsterrättslagen ingår i förutsättningarna för registrering av ett mönster att helhetsintrycket av det bör skilja sig från tidigare mönster. Båda

utgångspunkterna som refereras ovan realiseras när det endast med tillstånd är möjligt att registrera ett sådant mönster i vilket har tagits något sådant som endast oväsentligt skiljer sig från ett mönster eller en nytighetsmodellrätt som har registrerats för någon annan i Finland och helhetsintrycket av mönstret skiljer sig från tidigare mönster. Preciseringsen av ordalydelsen i paragrafen grundar sig på artikel 4 i direktivet.

Enligt artikel 11.1.c i direktivet får ett mönster inte heller registreras, om sökanden eller mönsterrättsinnehavaren inte har rätt till mönstret enligt lagstiftningen i den berörda medlemsstaten. Denna punkt i direktivet ingår i ovan föreslagna ändrade 1 §, enligt vilken skaparen av ett mönster, eller den till vilken hans eller hennes rätt har övergått, har ensamrätt på det sätt som föreskrivs i denna lag. Om någon annan än mönsterskaparen eller den på vilken hans eller hennes rätt har övergått ansöker om registrering uppfylls inte de krav i fråga om registrering som lagen förutsätter. Ansökan skall härvid förkastas med beaktande också av 16 och 17 § i mönsterrättslagen, eller också skall registreringen upphävas. Således realiseras redan i den föreslagna 1 § mönstersökandens bättre rätt till registrering och ifrågavarande punkt i direktivet behöver inte särskilt nämnas bland hindren för registrering.

4 b §. I paragrafen skall föreskrivas om hinder för beviljande av mönsterrätt för vissa detaljer i produktens utseende. Dessa hänför sig till mönster och sammanfogande delar som fastställs enligt sin tekniska funktion. Med sammanfogande delar avses sådana detaljer i produkten som måste återges exakt till formen och dimensionerna för att den produkt som mönstret ingår i skall gå att mekaniskt ansluta till eller placera i, kring eller mot en annan produkt. Tack vare den sammanfogande delen fyller båda produkterna sin funktion.

I gällande lag har inte gjorts skillnad mellan mönster för en del i en sammansatt produkt eller mönster som fastställs enligt sin tekniska funktion och i den har inte heller de särdrag i ett mönster som gör det möjligt att foga det till ett annat mönster getts någon särskild betydelse. Enligt gällande lag har

också alla ovan nämnda mönster eller detaljer som hänför sig till en del i en produkt kunnat få mönsterskydd om de allmänna förutsättningarna uppfylls. Gällande lag särskiljer inte heller mellan estetiska mönster och mönster som är avsedda för nyttobruk. Inte heller enligt direktivet är det skäl att göra en sådan skillnad. Enligt det 14 inledande stycket i mönsterrättsdirektivet bör en teknisk innovation inte hämmas genom att mönsterskydd beviljas för detaljer med uteslutande teknisk funktion. Vidare sägs det i det inledande stycket att med detta inte förstås att ett mönster måste ha ett estetiskt värde.

Nu föreslås det i enlighet med artikel 7 i direktivet att mönster som uteslutande är betingade av teknisk funktion under vissa förutsättningar inte skall få mönsterskydd. Detta gäller sådana fåtaliga fall, där formen beror enbart på den tekniska funktionen. Dessutom föreslås det att de sammanfogande delar som hör till produkten under vissa förutsättningar inte skall få mönsterskydd.

Enligt 1 mom. 1 punkten skall mönsterskydd inte beviljas för de detaljer i en produkts utseende som endast bestäms av produktens tekniska funktion. Detta innebär i praktiken att en förutsättning för erhållande av mönsterskydd är att det måste finnas alternativa realiseringsätt för mönstrets utseende: den tekniska funktionen får inte begränsa mönstrets utseende till en enda möjlig realiseringsform. Utanför mönsterskyddet ställs endast de detaljer i en produkt som betingas av den tekniska funktionen. Däremot kan en produkt som helhet få mönsterskydd om övriga förutsättningar uppfylls.

Ett bilhjul är ett exempel på en produkt där detaljerna i utseendet betingas endast av den tekniska funktionen. Med tanke på produktens tekniska funktion, dvs bilens körbarhet, är det nödvändigt att bilens hjul har formen av en cirkel. Således kan hjulets cirkelform enligt den nya bestämmelsen inte få skydd. Däremot kan t.ex. ett hjul innehålla speciella figurer eller det kan vara tillverkat av ett material av en särskild kvalitet, vilket gör att det kan få mönsterskydd på basis av dessa om övriga förutsättningar för

beviljande uppfylls.

Enligt 1 mom. 2 punkten kan mönsterrätt inte beviljas för sådana detaljer i en produkts utseende som måste återges exakt till formen och dimensionerna för att den produkt som mönstret ingår i skall gå att mekaniskt ansluta till en annan produkt. Denna bestämmelse är en "must-fit"-klausul och den gäller sammanfogande delar, som således enligt förslaget inte skall omfattas av mönsterskydd.

Syftet med bestämmelsen är att förhindra att handeln med reservdelar till sammansatta produkter monopoliseras så att produkttillverkaren får mönsterskydd också för sådana detaljer i reservdelarna vilka har avgränsats till en viss form och dimension. Enligt det 14 inledande stycket i direktivet bör kompatibiliteten mellan produkter av olika märken inte förhindras genom utsträckning av mönsterskyddet till att omfatta mönster för mekaniskt sammanfogande delar. Till följd av detta bör de detaljer som inte omfattas av mönsterskyddet inte beaktas när en bedömning görs om andra detaljer av mönstret uppfyller kraven för rätt till skydd.

Till exempel i en bils avgasrör finns en sammanfogande del där detaljer i utseendet måste återges exakt till formen och dimensionerna för att avgasröret mekaniskt skall kunna installeras i bilen så att bilen och avgasröret fungerar på avsett sätt. Således skall avgasrörets sammanfogande del, med vilken avgasröret fästs vid bilen, enligt bestämmelsen inte kunna få mönsterskydd. Det bör dock beaktas att endast de delar som mekaniskt skall fogas till eller installeras ställs utanför mönsterskyddet. Enligt exemplet ovan är det endast avgasrörets sammanfogande del som skall ha en viss form och storlek, däremot har avgasrörets form och storlek inte begränsats, varvid det som helhet kan få mönsterskydd när övriga förutsättningar för beviljande uppfylls.

I 2 mom. föreskrivs om ett undantag till punkt 2 i föregående moment. Enligt förslaget skall mönsterrätt dock kunna beviljas ett mönster som tillåter att sinsemellan utbytbara produkter sätts samman på många olika sätt eller fogas till helheter som bildas av strukturella enheter,

fastän detaljerna i produktens utseende är sådana att de måste återges exakt till formen och dimensionerna för att den produkt som mönstret ingår i skall kunna anslutas till en annan produkt.

Syftet med denna bestämmelse är att säkerställa rätt till mönsterskydd också för sådana industribranscher som uttryckligen tillverkar produkter som består av moduler. Sådana produkter kan vara t.ex. möbler, och till de mest kända av dylika produkter runt om i världen hör kanske LEGO®-klossarna. Denna bestämmelse utgör ett klart undantag till huvudregeln, vilket gör att den borde tolkas snävt. Dessutom bör det observeras att de allmänna förutsättningarna för mönsterrätt, om vilka bestäms i 2§, måste uppfyllas också i detta sammanhang. Paragrafen är ny.

5 §. I 5 § 1 mom. i gällande mönsterrättslag bestäms om mönsterrättens innehåll, i 2 mom. om mönsterrättens omfattning och i 3 mom. om när mönsterrätt förfaller. Nu föreslås att om dessa tre helheter skall föreskrivas i varsin egen paragraf.

Den föreslagna nya 5 § skall bestämma mönsterrättens omfattning. I gällande 5 § 2 mom. föreskrivs att mönsterrätten endast omfattar de varor, för vilka mönstret registrerats, och med dem likartade varor. Mönsterrättsdirektivet igen utgår ifrån att det är det helhetsintryck som fås av produktens utseende som skall skyddas, inte själva varan. Således gör en konkurrent intrång i ett mönster, om han eller hon tillämpar ett mönster, som ger samma helhetsintryck, på en annan vara.

Nu föreslås det att mönsterrätten skall omfatta alla de mönster som inte gör ett annat helhetsintryck på en kunnig användare. Paragrafen stämmer överens med den föreslagna 2 §, där det föreskrivs om förutsättningarna för att mönsterrätt skall beviljas. Enligt den anses ett mönster särpräglad, om det helhetsintryck som en kunnig användare får av det skiljer sig från helhetsintrycket av de mönster som har gjorts tillgängliga för allmänheten.

På samma sätt som i 2§ bör formgivarens frihet att utveckla mönstret beaktas också i detta sammanhang. I praktiken innebär detta bl.a. att mönsterrättens omfattning kan

variera branschvis. Om friheten vid formgivningen av produkten i fråga i hög grad har begränsats till en viss form på grund av produktens funktion är också skyddsområdet för produkten i fråga mera begränsat.

Paragrafen motsvarar artikel 9 i direktivet.

5 a §. I paragrafen skall föreskrivas om innehållet i mönsterrätten. I regel skall mönsterrättens innehåll vara detsamma som i 5 § i gällande mönsterrättslag, dvs att ingen annan än innehavaren av mönsterrätten får utnyttja mönstret. I motsats till vad som är fallet i gällande lag är förteckningen i den föreslagna paragrafen över hur utnyttjandet kan ske inte uttömmande.

Som utnyttjande skall, på motsvarande sätt som i gällande lag, först och främst anses tillverkning. Eftersom mönsterrätten uttryckligen skyddar produktens utseende är det inte av betydelse på vilket sätt eller i vilket syfte den produkt som mönstret ingår i tillverkas. Tillverkning skall tolkas brett, dvs i praktiken kan alla de parter som på något sätt deltar i tillverkningen av en produkt som innehåller ett mönster anses göra intrång i mönsterskyddet.

Enligt gällande lag skall ett mönster inte heller få utnyttjas genom att varor bjuds ut till försäljning, saluförs, överlåts eller hyrs ut. Alla dessa sätt kan också anses ingå i förslaget, enligt vilket som utnyttjande också skall anses utbudande och utsläppande på marknaden. Utsläppandet på marknaden inbegriper förutom överlåtelse av produkten också uthyrning och utlåning.

Enligt gällande lag är det förbjudet att importera ett mönster utan tillstånd av innehavaren. Nu utvidgas förbudet så att utöver import av en produkt som innehåller ett mönster också export innebär intrång i ensamrätten. Bestämmelsen skall kunna tillämpas också på vidareexport, dvs import till ett land av en produkt för vidareexport till ett tredje land. Dessutom föreslås det i enlighet med mönsterrättsdirektivet att också användning av en produkt som stämmer överens med eller innehåller ett mönster skall vara förbjuden.

Enligt vad som föreslås skall lagerhållning av en produkt som innehåller ett mönster anses som intrång i ensamrätt, ifall syftet med

lagringen är att tillverka, bjuda ut, släppa ut på marknaden, använda, exportera eller importera produkten. För att lagerhållningen skall utgöra ett intrång i mönsterrätten skall den som utför lagringen ha ekonomisk kontroll över produkten. Utan denna kontroll kan den som utför den fysiska lagringen, t.ex. speditören, inte anses göra intrång i mönsterrätten.

Paragrafen är ny och motsvarar artikel 12.1 i direktivet.

5 b §. I paragrafen skall föreskrivas om de situationer då de rättigheter som följer av registreringen av ett mönster inte kan utnyttjas.

Enligt 1 mom. 1 punkten skall enskilt utnyttjande av mönstret vara berättigat, bara utnyttjandet inte har ett kommersiellt syfte. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i hög grad gällande bestämmelse, enligt vilken ensamrätten betyder det att ingen får utnyttja mönstret yrkesmässigt. Mönsterskyddet breddas dock något, eftersom också enskilt utnyttjande, som inte nödvändigtvis är yrkesmässigt, men som dock har ett kommersiellt syfte skall omfattas av mönsterskyddet. Dylikt utnyttjande kan vara t.ex. tillverkning av produkter i en allmännyttig sammanslutning och försäljning av dem, fastän verksamheten inte är yrkesmässig. Å andra sidan är t.ex. tillverkning av en sådan produkt som innehåller ett mönster i form av ett elevarbete sådant enskilt utnyttjande som inte kan anses ha ett kommersiellt syfte.

Enligt 2 punkten skall innehavaren av mönsterrätt inte heller kunna förbjuda användning av mönstret i experimentsyfte. Bestämmelsen motsvarar patenträtten och dess betydelse på mönsterrättens område torde bli liten. Som utnyttjande i experimentsyfte skall t.ex. kunna anses det att en myndighet undersöker mönstret experimentellt t.ex. för att skydda konsumenten.

Enligt 3 punkten skall efterbildning av ett mönster i syfte att citera eller undervisa vara tillåten förutsatt att dessa åtgärder är förenliga med god handelssed och inte omotiverat skadar normal användning av mönstret. Dessutom skall källan alltid anges i samband med sådan efterbildning. Syftet

med bestämmelsen är att ge den som har skapat ett mönster moralisk rätt att bli nämnd också när mönstret i enlighet med denna bestämmelse citeras eller används i undervisningssyfte.

I det föreslagna 2 mom. skall det föreskrivas om ett undantag som gäller utländska fartygs och luftfartygs utrustningar och reservdelar som skall användas vid reparation. Enligt 7 § i gällande lag kan genom förordning stadgas att reservdelar och tillbehör till luftfartyg utan hinder av mönsterrätt får införas till landet för att här användas för reparation av luftfartyg hemmahörande i främmande land. Detta befullmäktigande att utfärda en förordning har dock inte använts. Nu föreslås det att om detta undantag från innehållet i mönsterrätten skall föreskrivas i mönsterrättslagen i enlighet med artikel 13.2 i direktivet. Också reservdelar till andra fartyg än luftfartyg skall omfattas av undantaget. Enligt förslaget omfattar mönsterrätten inte utrustningar i registrerade fartyg och luftfartyg, vilka tillfälligt har kommit in i landet, reservdelar och tillbehör som har förts in i landet för reparation av sådana fartyg samt arbete med att reparera sådana fartyg. En förutsättning skall vara att fartygen kommer till Finland endast tillfälligt och att de är registrerade i ett annat land.

Paragrafen är ny och motsvarar artikel 13 i mönsterrättsdirektivet.

5 c §. I paragrafen föreskrivs om konsumtion av mönsterrätt. Paragrafen har samma innehåll som 5 § 3 mom. i gällande mönsterrättslag. Mönsterrätten ger inte innehavaren av den rätt att förbjuda utnyttjande av en produkt som har skyddats med mönsterrätt, om innehavaren av mönsterrätten själv har satt produkten i omlopp inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller detta skett med samtycke av innehavaren.

Paragrafen är ny och motsvarar artikel 15 i direktivet. Eftersom det i förslaget i likhet med i direktivet talas om produkter i stället för varor, föreslås det att motsvarande ändring skall göras i paragrafen.

7 §. Om begränsningar av innehållet i mönsterrätten skall bestämmas i en ny 5 b §. Till följd av detta föreslås det att 7 § skall upphävas, av orsaker som framgår av

motiveringarna till 5 b §, eftersom den är onödig.

8 §. I paragrafen skall föreskrivas om fastställandet av prioritetsdag. Enligt 8 § i gällande mönsterrättslag skall genom förordning kunna föreskrivas på vilka grunder en ansökan om mönsterskydd som har gjorts utanför Finland får den första ansökningsdagen som prioritetsdag. Nu föreslås det i enlighet med den nya grundlagen att om denna förpliktelse, som föranleds av internationella avtal, skall föreskrivas i mönsterrättslagen. Innehållet i paragrafen motsvarar innehållet i 8 § i mönsterrättsförordningen. För att läsbarheten skall bli bättre föreslås dock att 1 mom. skall delas i tre moment och att paragrafens ordalydelse skall göras klarare.

Enligt 1 mom. anses en i Finland gjord ansökan, när lagens 2 och 6 § tillämpas, gjord samtidigt med en ansökan i en annan stat, om mönstret har presenterats i en ansökan om registrering av ett mönster eller om skydd för nyttighetsmodell, vilken har gjorts i en stat som har tillträtt Pariskonventionen eller avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen. Enligt 2 mom. är den tid, under vilken registrering senast skall sökas i Finland, sex månader från den tidpunkt då registrering har sökts i en annan stat. Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar första meningen i 8 § mönsterrättsförordningen.

Paragrafens 3 mom. motsvarar andra meningen i förordningens 8 § 1 mom., dock så att också en ansökan om gemenskapsmönster kan jämföras med ansökningar som gjorts i avtalsstaterna.

Paragrafens 4 mom. motsvarar förordningens 8 § 2 mom.

10 §. Det föreslås att paragrafen skall ändras delvis av lagtekniska skäl, delvis av skäl som sammanhänger med rationaliseringen av registreringsförfarandet.

Paragrafens 1 mom. skall förbli oförändrat. Ansökan om registrering skall enligt momentet fortsättningsvis göras skriftligen.

I 2 mom. skall fortsättningsvis föreskrivas om de uppgifter som skall ges i ansökan. På motsvarande sätt som i gällande lag skall i ansökan meddelas vem som har skapat mönstret, och om någon annan än den som

har skapat mönstret ansöker om registrering av mönstret skall sökanden reda ut sin rätt till mönstret. Dessutom skall i ansökan meddelas vilken eller vilka produkter ansökan gäller. Ändringen är främst lagteknisk till följd av att begreppet produkt har definierats i början av lagen i enlighet med mönsterrättsdirektivet.

Också om varuklasserna inte längre enligt vad som föreslås skall bestämma omfattningen av skyddsområdet för mönsterrätten, skall i ansökan således fortsättningsvis meddelas vilken eller vilka produkter som ansökan gäller. Registreringsmyndigheten kategoriserar mönstret utgående från detta. Kategoriseringen av mönstret har i praktiken den betydelsen att samregistrering enligt den föreslagna 11 § kommer att grunda sig på kategorisering. Kategoriseringen kommer dessutom fortsättningsvis att ha en viktig betydelse också som hjälpmedel för undersökningen både för registreringsmyndigheten och för tredje part. Det föreslås att 3 mom. för det första skall ändras så att i stället för en bild skall bildmaterial fogas till ansökan. I praktiken kan man så gott som aldrig presentera ett mönster med en enda bild, vilket gör att ändringen endast fastställer redan gällande praxis.

För det andra föreslås det att kravet på en nyhetsförsäkran skall slopas i momentet. Gällande lag förutsätter en försäkran av sökanden om att såvitt han eller hon har sig bekant har mönstret inte blivit känt före den dag då ansökan gjordes. Behovet av denna s.k. nyhetsförsäkran har motiverats med att den kompletterar myndighetens tämligen begränsade nyhetsundersökning och invändningsförfarandet.

Den nya bestämmelsen om nyhetsfrist i 3 a § gör att nödvändigheten av en nyhetsförsäkran kan omprövas. Sökanden skall nämligen i enlighet med bestämmelsen om nyhetsfrist försäkra att mönstret inte med stöd av uppgifter eller åtgärder av den som har skapat mönstret eller dennes rättsinnehavare har gjorts tillgängligt för allmänheten tidigare än 12 månader innan ansökan gjordes och att såvitt sökanden vet har mönstret inte heller gjorts tillgängligt för

allmänheten på åtgärd av någon annan före ansökningsdagen. Det blir således synnerligen svårt att redogöra för nyhetsförsäkrans uppbyggnad och det kan anses oskäligt för sökanden att avkräva honom eller henne en sådan försäkran. Behovet av en nyhetsförsäkran kommer också att minskas av det faktum att invändningsförfarandet kommer att bli effektivare när de mönster som skall kungöras i framtiden också offentliggörs på webben. Sålunda anförs det att man också i Finland i likhet med i övriga Norden skall avstå från nyhetsförsäkran.

I paragrafen tas inte längre in den bestämmelse som nu finns i dess 4 mom., eftersom alla de förutsättningar som krävs för att en ansökan skall anses gjord, inklusive avgifterna, skall regleras i en ny 10 a §.

10 a §. I paragrafen skall det bestämmas om de förutsättningar under vilka ansökan skall anses gjord. Det föreslås att 13 § 1 mom. och 10 § 4 mom. gällande lag skall överföras till paragrafen.

Enligt 1 mom. är ett första villkor för att en ansökan skall bli anhängig att sökanden har gett myndigheten sådant bildmaterial om mönstret av vilket mönstret framgår tillräckligt klart. Detta krav motsvarar 13 § 1 mom., dock så att i stället för bild talas det om bildmaterial.

Ett andra villkor för att ansökan skall bli anhängig är enligt vad som föreslås att sökanden har erlagt föreskrivna avgifter. Enligt 10 § 4 mom. gällande lag skall sökanden i samband med ansökan erlagga ansöknings- och tilläggsavgifter. Patent- och registerstyrelsen har dock med stöd av 36 § mönsterrättsförordningen gett närmare bestämmelser bl.a. om erläggandet av ansöknings- och tilläggsavgifter. Av dessa bestämmelser framgår att ansöknings- och tilläggsavgifter kan tas ut genom formella interimistiska beslut. Således har erläggandet av avgifter inte ansetts som en förutsättning för att en ansökan skall bli anhängig. Avgifterna (liksom övriga formella förutsättningar) har behövt vara i skick innan den egentliga nyhetsundersökningen har vidtagit.

Myndigheterna får oskäligt mycket arbete och kostnader av att driva in saknade avgifter

och delge anmärkningar och dessa måste de andra sökandena betala. Eftersom de bestämmelser som gäller ett mönsters tillgänglighet för allmänheten dessutom, till följd av bestämmelsen om nyhetsfrist, kommer att bli lindrigare, är det rimligt att förutsätta att ansökan blir anhängig först när ansökningsavgiften har betalats. I enlighet med detta blir ansökan inte heller tillgänglig för allmänheten innan avgiften har erlagts.

Nu föreslås det följaktligen på motsvarande sätt som i 17 § 2 mom. varumärkeslagen (7/1964) och 7 § 2 mom. lagen om nyttighetsmodellrätt (800/1991) att en ansökan skall anses gjord först när ansökningsavgiften har erlagts. Ansökningsavgiften är entydig, medan däremot tilläggsavgiften påverkas av flera faktorer. Till följd av detta skall det förutsättas att villkor för att ansökan skall bli anhängig endast är att ansökningsavgiften betalas. Paragrafen är ny.

11 §. Enligt paragrafens gällande lydelse har en samregistrering kunnat göras, om de varor för vilka registreringen söks har hört ihop vad gäller tillverkning och användning. I registreringsförfarandet har det orsakat problem att fastställa vilka varor som hör ihop vad gäller tillverkning och användning. Till följd av detta föreslås det nu att paragrafen skall ändras så att samregistrering är möjlig, ifall de produkter som nämns i ansökan om registrering hör till samma klass enligt den uppdelning som har gjorts i Locarnoöverenskommelsen i fråga om den internationella klassificeringen av mönster. Förslaget motsvarar också den ändring som har gjorts eller som pågår som bäst i övriga Norden.

I mönsterrättslagen skall inte längre föreskrivas om någon övre gräns för antalet mönster i en ansökan. En begränsning av antalet kan bli nödvändig, om man allmänt börjar ansöka om mönsterskydd för tiotals mönster med en ansökan. Detta är dock inte särskilt sannolikt, eftersom presentationen av många mönster i samma ansökan kan fördröja den administrativa behandlingen av ansökan, vilket igen inte står i sökandens intresse. Till följd av detta anses det inte nödvändigt att föreskriva om maximalt antal mönster som får ingå i en ansökan.

Enligt en bilaga till Locarnoöverenskommelsen har produkterna indelats i klasser och underklasser. I överenskommelsen finns 32 klasser och de flesta av dem indelas i underklasser, som i dagens läge som mest är 14. Enligt vad som föreslås skall de produkter som tas upp i en ansökan om samregistrering hör till samma klass, som således enligt överenskommelsen är ett överbegrepp.

Ändringen kommer i någon mån att påverka registreringspraxis. Enligt gällande lag har t.ex. två olika bord (allmogebord och toalettbord) inte kunnat samregistreras, eftersom de med tanke på användningen inte hör ihop. Enligt den föreslagna ändringen skall också dylika bord kunna samregistreras, eftersom de hör till samma klass. Detsamma gäller olika mobiltelefonmodeller. Enligt gällande lag har de inte kunnat samregistreras, men enligt förslaget hör de till samma klass, varvid man i fortsättningen kommer att kunna ansöka om samregistrering av dem.

Men i vissa fall försvårar den föreslagna ändringen samregistrering. Så är fallet t.ex. i fråga om sopskyffel och sopborste. Enligt gällande lag har de kunnat samregistreras, eftersom de i fråga om användning och tillverkning hör ihop. Enligt förslaget kommer de att hör till olika klasser, vilket gör att det inte längre är möjligt att samregistrera dem. Också i fråga om s.k. produktfamiljer kommer samregistrering inte längre att vara möjlig i samtliga fall. Å ena sidan kan det redan i dagens läge till vissa delar ifrågasättas om de produkter som hör till dessa produktfamiljer hör ihop med tanke på tillverkningen och användningen och å andra sidan igen är de klasser som ingår i Locarnoöverenskommelsen ganska vida, varvid produkter som hör till samma produktfamilj kan hör till samma klass. Till exempel stolar, soffor och fåtöljer hör till samma klass, vilket gör att de kan registreras med en gemensam ansökan.

Enligt 11 § 2 mom. gällande lag gäller samregistrering inte ornament. Det föreslås att detta moment skall upphävas, eftersom den ändrade mönsterlagen inte gör skillnad mellan mönster för ornament och för övriga varor.

13 §. Det föreslås ovan att bestämmelser som motsvarar paragrafens 1 mom. skall tas in i 10 a § medan det i denna paragraf föreslås bestämmelser om ändring av en mönsteransökan.

Enligt artikel 11.7 i mönsterrättsdirektivet kan ett mönster registreras eller en mönsterrätt bibehållas i ändrad form, om den i denna form uppfyller förutsättningarna för att få skydd och om mönstrets specifika kvalitet (identity) bibehålls. Om ett partiellt upphävande av mönstret skall bestämmas i en ny 31 b §, i denna paragraf skall bestämmas om ändring av ansökan och i en ny 25 a § om ändring av ett redan registrerat mönster.

Enligt gällande lag får en ansökan inte ändras så att den gäller ett annat mönster eller andra varor än dem som har meddelats i ansökan. Denna bestämmelse har i praktiken inte inneburit att inte ansökan till vissa oväsentliga delar har kunnat ändras eller i den har kunnat göras små korrigeringar och tillägg. Inte heller i detta förslag är syftet att ändra denna situation. Syftet med ändringen är dock att i enlighet med direktivet klart säga att det under vissa förutsättningar är möjligt att ändra ansökan.

Enligt förslaget skall en mönsteransökan inte få ändras så att mönstrets identitet till följd av ändringen försvinner, dvs de detaljer som är väsentliga för helhetsintrycket av mönstret bör bibehållas.

När det bedöms om identiteten har bibehållits (retained) är det helhetsintryck som fås av mönstret avgörande, dvs en ändring av mönstret får inte ha en sådan verkan att helhetsintrycket av mönstret ändras. I praktiken innebär detta att en ändrad ansökan inte får gälla ett annat mönster och att ändringen inte får bredda föremålet för mönsteransökan från det föremål som har presenterats i ansökan. De ändringar som tillåts får således vara endast små.

Dessutom föreslås det att hänvisningen till andra varor i paragrafen skall slopas, eftersom mönsterrättens skyddsomfång enligt direktivet inte begränsas till vissa varor.

18 §. Det föreslås att 3 mom. skall upphävas, eftersom en bestämmelse om invändning enligt vad som föreslås skall tas in i en ny 18 a §.

18 a §. I paragrafen föreskrivs om invändning samt om vem som har rätt att göra invändning.

I 18 § 3 mom. mönsterrättslagen bestäms om invändningstid, däremot har rätten att göra invändning inte begränsats i lagen. Nu föreslås det att bestämmelsen om invändningstiden skall överföras till den nya 18a § samt att på det sätt som förutsätts i mönsterrättsdirektivet skall föreskrivas om de parter och personer som i varje situation skall kunna göra en invändning.

Paragrafens 1 mom. skall motsvara 18 § 3 mom. i gällande lag. En invändning skall fortsättningsvis göras skriftligen och invändningstiden skall vara två månader, räknat från den dag då ansökan kungjordes.

Enligt 2 mom. skall en invändning kunna göras av den som påstår sig ha rätt till ett mönster, när någon annan än formgivaren eller den som dennes rätt har övergått på ansöker om registrering.

Enligt 3 mom. skall en invändning kunna göras endast av en person eller part i vars rätt någon gör intrång på den grunden att i mönstret utan behörigt tillstånd har tagits ett vapen, en flagga eller ett annat emblem eller motsvarande eller ett officiellt kontrollmärke eller motsvarande som gäller de varor som är bruksföremål för det mönster som skall registreras.

Enligt 4 mom. kan en invändning endast göras av den som är sökande eller innehavare av den rätt som konflikten gäller, när mönstret står i konflikt med ett tidigare identiskt mönster eller i mönstret har tagits något sådant som kan medföra uppfattningen att det är fråga om någon annans firma, emblem, varumärke eller något annat som nämns i 4 a § 3 punkten. Vidare skall en invändning kunna göras endast av den som med stöd av 4 a § 4 och 5 punkten är sökande eller innehavare av den rätt som konflikten gäller, när i mönstret har tagits in något sådant som gör intrång i någon annans upphovsrätt eller något sådant som endast oväsentligt skiljer sig från ett mönster eller en nyttighetsmodell som har registrerats för någon annan i Finland.

I andra än ovan nämnda fall skall vem som helst kunna göra en invändning. För klarhets skull föreslås det att om detta skall

föreskrivas särskilt i 5 mom. Till exempel en invändning mot ett mönsters nyhet och särprägel skall vem som helst kunna göra. Också när man misstänker om det över huvud taget är fråga om ett mönster enligt 1a §, kan vem som helst göra en invändning och det samma gäller när mönsterrätt har sökts för sådana detaljer för vilka mönsterrätt inte kan beviljas enligt 4b § eller när ett mönster står i strid med allmän ordning eller god sed såsom avses i 4 § 1 mom. 1 punkten.

Paragrafen är ny och motsvarar artikel 11.3—11.6 i direktivet.

20 §. Det föreslås att laghänvisningen i 1 mom. skall ändras så att den motsvarar den nya paragrafordningen enligt propositionen. I stället för det tidigare 18 § 3 mom. skall det hänvisas till det nya 18 a § 1 mom.

I paragrafens 2 mom. skall föreskrivas om hur man skall förfara när en invändning har gjorts. Momentet motsvarar också till ordalydelsen gällande moment.

3 kap. *Registreringens giltighetstid och ändring av ett registrerat mönster*

Det föreslås att rubriken skall ändras, eftersom till kapitlet skall fogas en ny 25 a §, i vilken skall föreskrivas om ändring av ett registrerat mönster.

24 §. Det föreslås att paragrafen skall ändras så att giltighetstiden för mönsterskyddet förlängs. Enligt gällande lag är registreringen av mönsterrätt i kraft fem år åt gången. Registreringen kan förnyas två gånger, vilket gör att skyddets maximitid är 15 år. Enligt artikel 10 i mönsterrättsdirektivet är maximitiden för mönsterskyddet, som också består av femårsperioder, 25 år. Dessutom föreskrivs i artikel 14 i direktivet om att skyddstiden för reservdelar skall bibehållas.

I 1 mom. föreslås det att mönsterrätten som längst skall kunna vara i kraft 25 år, och att denna tid skall utgöras av fem femårsperioder. Möjligheten att variera skyddstiden för mönsterrätten garanterar att de olika branscherna bättre kan beakta sina egna behov. Det är klart att skyddstidens längd t.ex. inom modeindustrin inte nödvändigtvis är av lika stor betydelse som t.ex. inom möbelbranschen.

Enligt artikel 10 i direktivet skall ett mönster skyddas för en eller flera femårsperioder när det registreras. Syftet med artikeln är att ge

medlemsstaterna en möjlighet att själva bestämma, om skyddet ges för fem år åt gången eller om skyddstiden kan utgöras av flera femårsperioder på en gång. Nu föreslås det att på motsvarande sätt som i gällande lag och i förslaget till gemenskapens mönsterrättsförordning skall skyddstiden för mönsterrätten utgöras en femårsperiod. Innehavaren av en mönsterrätt skall ha en möjlighet att förnya sin ansökan fyra gånger, varvid skyddstidens maximilängd blir 25 år. Genom att kravet på förnyande bibehålls är syftet att säkerställa att mönsterinnehavaren åtminstone med fem års intervaller överväger sitt behov av mönsterskydd. På detta sätt sväller mönsterregistret inte ut orimligt mycket av mönster, som av ett eller annat skäl inte längre används. Också andras än mönsterinnehavarens intressen blir bättre beaktade på detta sätt. Detta gör också sitt till för att främja konkurrensen på marknaden, i och med att frisläppta mönster kan tas i användning. I mönsterrätten känner man ju inte till möjligheten att upphäva ett mönster på grund av att det inte används. Kravet på att en ansökan skall förnyas kan inte anses oskäligt för mönsterinnehavaren i synnerhet när det i propositionen ingår ett förslag om att någon egentlig ansökan om förnyande inte skall behöva göras, utan att det räcker med att en förnyelseavgift betalas.

På motsvarande sätt som i gällande lag skall skyddets giltighetstid börja den dag då ansökan lämnas in och varje registreringsperiod skall räknas från utgången av föregående registreringsperiod.

I 2 mom. skall föreskrivas om ett undantag från skyddstiden för mönsterrätten. I artikel 14 i direktivet föreskrivs om skyddstiden för de delar som behövs för reparation av sammansatta produkter, dvs för reservdelar. Enligt artikeln skall medlemsstaterna hålla i kraft sina nuvarande rättsakter som gäller användningen av reservdelsmönster för reparation av en sammansatt produkt för återställande av dess ursprungliga utseende, om avsikten inte är att liberalisera marknaden för dessa delar. Gällande lag gör ingen skillnad mellan vanliga mönster och reservdelsmönster, och skyddstiden för alla mönster, också för reservdelsmönster, är högst 15 år. Eftersom en förlängning av

skyddstiden för reservdelar till 25 år inte är ägnad att liberalisera marknaden för dylika produkter, bör skyddstiden för reservdelar bibehållas. Således skall skyddstiden för reservdelar också i fortsättningen vara högst tre femårsperioder, dvs totalt 15 år.

Registreringsmyndigheten skall inte vara skyldig att undersöka om en mönsteransökan gäller en sådan del som är avsedd för att reparera en sammansatt produkt. Ifall det uppstår en misstanke om längden på skyddstiden för mönsterrätten, bör saken avgöras i domstol. Den som utövar affärsverksamhet och för vars verksamhet längden på mönsterskyddet har betydelse, kan väcka talan om fastställelse i domstol med stöd av 41 § mönsterrättslagen. Om en dom som vunnit laga kraft skall utgående från 44 § sändas information till registreringsmyndigheten, som sedan gör en anteckning om detta i registret.

25 §. Det föreslås att paragrafen skall ändras så att förfarandet för förnyande av registreringen av ett mönster blir enklare. Enligt gällande lag ansöks om förnyelse av en mönsterregistrering skriftligen hos registreringsmyndigheten tidigast ett år innan registreringsperioden går ut och senast sex månader efter att perioden har gått ut. Under samma tid skall förnyelse- och tilläggsavgifter erläggas vid hot om att ansökan annars förkastas. Förnyandet av registreringen skall också kungöras.

I 1 mom. skall på motsvarande sätt som i 1 mom. i gällande paragraf föreskrivas att ansökan om förnyelse av en registrering skall göras tidigast ett år före och senast sex månader efter utgången av registreringsperioden.

I 2 mom. skall föreskrivas att om förnyande skall ansökas skriftligen hos registreringsmyndigheten, om man i samband med förnyandet vill göra en ändring av anteckningarna i registret. En dylik ändring av anteckningarna i registret kunde vara t.ex. en ändring som gäller innehavaren eller en inskränkning av skyddsområdet. Ifall man inte vill göra några ändringar i registreringen, kan förnyandet göras enbart genom att en förnyelseavgift betalas, vilken utöver den egentliga förnyelseavgiften skall innehålla de tilläggsavgifter som behövs i

fallet i fråga, såsom klassavgifter. Som bevis för att en registrering har förnyats räcker det alltså med att man erlägger avgiften.

Den föreslagna ändringen motsvarar 22 § 4 mom. varumärkeslagen. Förnyandet av registreringen av ett mönster bör vara så enkelt som möjligt för både mönsterinnehavaren och registreringsmyndigheten. Betydelsen av att det går enkelt att förnya en registrering framhävs ännu mera när skyddstiden förlängs i enlighet med mönsterskyddsdirektivet till maximalt 25 år, som utgörs av fem femårsperioder.

När myndigheten har konstaterat att förnyelseavgiften har betalats, gör den en anteckning i registret och kungör förnyandet. I 3 mom. skall på motsvarande sätt som i 2 mom. i gällande paragraf föreskrivas att förnyandet av en registrering skall kungöras. 25 a §. I paragrafen skall föreskrivas om ändring av ett registrerat mönster på begäran av innehavaren i enlighet med artikel 11.7 i mönsterrättsdirektivet. Om möjligheten att ändra ett mönster i ansökningsskedet skall föreskrivas i 13 §.

Enligt 1 mom. skall ett mönster kunna ändras på innehavarens begäran, om mönstret har registrerats i strid med 1, 1 a, 2, 3, 3 a, 4 a eller 4 b §. En dylik situation kan uppkomma t.ex. om ett mönster inte är nytt och särpräglad eller om det står i strid med allmän ordning eller god sed eller om det är identiskt med ett tidigare mönster, som har blivit tillgängligt för allmänheten efter den dag då ansökan om registrering gjordes eller efter prioritetdagen och som har skyddats med ett mönster som har registrerats tidigare än ovan nämnda datum eller med en ansökan som avser detta.

Ett registrerat mönster skall också kunna ändras, om i det utan tillstånd har tagits in något eller någon av de vapen, flaggor, kontrollmärken eller motsvarande som nämns i 4 a §. Dessutom skall ett mönster kunna ändras, om det har beviljats för detaljer i en produkts utseende, vilka bestäms av produktens tekniska funktion eller vilka måste återges exakt till formen och dimensionerna för att den produkt som mönstret ingår i skall gå att mekaniskt ansluta till eller placera i, kring eller mot en

annan produkt på det sätt som avses i 4 b § 1 mom.

Det ändrade mönstret skall dock fortsättningsvis uppfylla de registreringskrav om vilka föreskrivs i lagen, såsom krav på nyhet och särprägel och dessutom skall mönstret bevara sin ursprungliga identitet, dvs dess väsentliga specifika drag får inte ändras. Bestämmelsen kommer att tillämpas endast mycket sällan och i exceptionella situationer, och den bör tolkas snävt.

För ändring av en registrering skall föreskriven avgift erläggas. Om den skall bestämmas i 47 §.

I 2 mom. skall föreskrivas att på motsvarande sätt som i fråga om en registrering bör en ändring av en registrering kungöras. Paragrafen är ny.

31 §. Det föreslås att denna paragraf, som gäller upphävande av registrering, skall ändras så att den motsvarar bestämmelserna i mönsterrättsdirektivet. För att lagen skall bli mera lättläst föreslås det att bestämmelserna i den gällande paragrafen skall delas upp på flera paragrafer. I den 31 § som föreslås skall föreskrivas om upphävande rent generellt samt om vem som kan väcka talan om att en registrering skall upphävas. I den 31 a § som föreslås skall föreskrivas om tiden för talan, i 31 b § om delvis upphävande av registreringen och i 31 c § om upphävande av registreringen när mönsterrätten redan har upphört eller man har avstått från den.

Det föreslås att 1 mom. av lagtekniska skäl skall ändras på så sätt att en hänvisning till de paragrafer utgående från vilka domstolen skall upphäva en registrering på talan ändras så att den motsvarar de nu föreslagna ändringarna. Dessutom föreslås det att momentet skall ändras så att det blir möjligt att upphäva ett mönster delvis.

I 2—5 mom. skall föreskrivas om de parter och personer som vid varje tillfälle kan väcka talan. Enligt 2 mom. skall den som påstår sig ha rätt till ett mönster fortsättningsvis kunna väcka talan om att en registrering skall upphävas på den grunden att registreringen har beviljats någon annan än den som har skapat mönstret eller den på vilken hans eller hennes rätt har övergått. Paragrafen motsvarar första meningen i 31 § 2 mom. gällande lag och den stämmer överens med

artikel 11.3 i direktivet.

Enligt 3 mom. skall talan om att en registrering skall upphävas på den grunden att i registret har tagits ett mönster, i vilket utan vederbörligt tillstånd har tagits in ett vapen, en flagga eller ett annat emblem eller motsvarande eller ett officiellt kontrollmärke eller motsvarande som gäller varor som är bruksföremål för det mönster som skall registreras, kunna väckas endast av den person eller part som användningen gäller.

Enligt 4 mom. skall endast den som är sökande eller innehavare av den rätt konflikten gäller kunna väcka talan om att en registrering skall upphävas på den grunden att registrering har beviljats tidigare för ett identiskt mönster eller att i mönstret har tagits in något sådant som kan ge den uppfattningen att det är fråga om en annans firma, emblem, varumärke eller något annat som nämns i 4a § 3-5 punkten. Detsamma gäller fall då i ett mönster har tagits in något sådant som gör intrång i en annans upphovsrätt eller något sådant som endast oväsentligt skiljer sig från ett mönster eller en nyttighetsmodell som har registrerats för någon annan i Finland.

Enligt 5 mom. kan också allmänna åklagaren väcka talan om upphävning av en registrering, om mönstret för det första strider mot allmän ordning eller god sed. Dessutom ges myndigheten i enlighet med artikel 11.6 i direktivet en möjlighet att väcka talan också om mönstret är identiskt med ett tidigare mönster eller om ett sådant mönster har tagits in i registret i vilket utan vederbörligt tillstånd har tagits in ett vapen, en flagga eller ett annat emblem eller motsvarande eller ett officiellt kontrollmärke eller motsvarande som gäller varor som är bruksföremål för det mönster som skall registreras.

Enligt 6 mom. kan talan i andra fall fortsättningsvis väckas av den som registreringen är till förfång för. Talan om att en registrering bör upphävas t.ex. på den grunden att mönstret inte är nytt eller särpräglad eller att det inte alls är fråga om ett mönster enligt 1a § 1 punkten skall således den kunna väcka för vilken registreringen är till förfång.

Ändringarna av paragrafen är således delvis

lagtekniska och delvis föreslås det att paragrafen skall ändras så att den motsvarar artikel 11.3—11.6 i direktivet.

31 a §. Enligt 1 mom. skall talan anhängiggöras inom ett år från den tidpunkt då käranden har fått kunskap om registreringen och om övriga faktorer som ligger till grund för talan.

Om innehavaren av mönsterrätten var i god tro, skall enligt paragrafens 2 mom. talan anhängiggöras senast inom tre år efter registreringen av mönstret eller efter att mönsterrätten övergått på honom eller henne. Paragrafen är ny men den motsvarar 31 § 2 mom. i gällande mönsterrättslag.

31 b §. I paragrafen skall föreskrivas om de förutsättningar under vilka ett mönster skall kunna upphävas delvis. Enligt gällande lag är det inte möjligt att upphäva ett mönster delvis. Det har ansetts att ett delvist upphävande står i konflikt med det faktum att ett mönster bör bedömas som en helhet. Det har inte heller varit möjligt att ändra en ansökan så att den gäller ett annat mönster eller andra varor än dem som har meddelats i ansökan.

Enligt artikel 11.7 i mönsterrättsdirektivet kan ett mönster under vissa förutsättningar registreras eller en mönsterrätt bibehållas i ändrad form, om de i denna form uppfyller förutsättningarna för att få skydd och om mönstrets identitet bibehålls. Ovan i 31 § har det föreslagits att det skall föreskrivas att registreringen av ett mönster skall kunna upphävas också delvis i de fall, då mönstret har registrerats i strid med de allmänna förutsättningarna för beviljande om vilka föreskrivs i 1, 1 a, 2, 3, 3 a, 4, 4 a eller 4 b §. I paragrafens 1 mom. skall i enlighet med direktivet föreskrivas om förutsättningarna för att ett mönster skall kunna upphävas delvis när mönstret har registrerats i strid med de allmänna förutsättningarna för beviljande. En förutsättning skall vara att ett delvis upphävt mönster uppfyller förutsättningarna i denna lag för att erhålla skydd och att de väsentliga detaljerna i helhetsintrycket av mönstret inte ändras. På motsvarande sätt som det som anförs i fråga om 13 §, skall en ändrad registrering inte få gälla ett annat mönster och ändringen skall inte få bredda föremålet för

mönsterregistreringen från det som har registrerats. De ändringar som tillåts kan således vara endast små.

Domstolen skall i enlighet med 44 § sända en kopia av sitt utslag till registermyndigheten, som gör behövlig anteckning i registret.

Enligt 2 mom. skall domstolen be registreringsmyndigheten om ett utlåtande när en ansökan gäller delvist upphävande av ett mönster. Det är nödvändigt att be om utlåtande för att det skall kunna redas ut, om mönstret också i sin ändrade form uppfyller förutsättningarna för registrering. Även om ett mönster också upphävs delvis, bör det ändå vara t.ex. nytt och särpräglat.

Paragrafen är ny och motsvarar artikel 11.7 i direktivet.

31 c §. I paragrafen skall det föreskrivas att mönsterrätt kan förklaras för ogiltig, fastän den har upphört eller innehavaren har avstått från den.

Enligt 28 § gällande mönsterrättsförordning skall registreringsmyndigheten avföra mönstret ur registret, om en registrering har upphört att gälla. Registreringen kan upphöra på två sätt. För det första kan ett mönsters skyddstid upphöra antingen för att maximitiden går ut eller för att ansökan inte har förnyats. För det andra kan registreringen upphöra på den grunden att en domstol utgående från 31 § har upphävt registreringen av ett mönster. Rättsverkningarna av att ett mönster har avförts ur registret uppkommer omedelbart.

Det kan emellertid uppkomma situationer då förklarande för ogiltig blir aktuellt först när mönsterrätten har upphört eller innehavaren har avstått från den. En dylik situation är för handen t.ex. när en rättegång om intrång inleds eller fortgår sedan mönsterskydd har upphört och kraven gäller den tid då skyddet ännu var i kraft. Som exempel på ovan nämnda situation kan nämnas ställandet av skadeståndsanspråk och eventuell gentalan om att en registrering bör förklaras för ogiltig. Innehavaren av en mönsterrätt kan kräva skadestånd för mönsterrättens giltighetstid ännu efter att mönsterrätten har upphört. Enligt 36 § 3 mom. mönsterrättslagen skall en talan om ersättning för mönsterintrång väckas inom fem år från det skadan uppkom vid äventyr

att rätten till ersättning går förlorad. Utgående från den bestämmelse som föreslås nu kan den som påstås ha gjort intrång vid en skadeståndsrättegång väcka gentalan om att registreringen skall förklaras för ogiltig på den grunden att mönstret från första början inte har uppfyllt förutsättningarna för registrering.

Paragrafen är ny och motsvarar artikel 11.9 i direktivet.

32 §. Det föreslås att lagtekniska ändringar skall göras i paragrafen.

Det föreslås att 1 mom. skall ändras så att den ändring som presenteras ovan, och enligt vilken tiden för talan regleras i 31 a §, beaktas i den paragrafhänvisning som gäller tiden för talan.

Det föreslås att ordet "yrkesmässigt" som finns i 2 mom. skall slopas, eftersom ensamrätten enligt den föreslagna 1 § gäller användning av ett mönster med de undantag om vilka föreskrivs senare.

Enligt 3 mom. får den rätt som avses i 2 mom. övergå till någon annan endast i samband med överlåtelse av den rörelse där den utnyttjas eller utnyttjandet var avsett att ske. Momentet motsvarar till ordalydelsen gällande moment.

38 §. Det föreslås att i paragrafen skall göras lagtekniska ändringar som beror på andra ändringar i lagen samt för att lagen skall bli mera lättläst.

Det föreslås att ordet yrkesmässigt skall slopas i 1 mom. och att i stället för det skall en hänvisning till den nya 5 a § tas in. Enligt vad som föreslås skall i lagen inte längre talas om yrkesmässigt utnyttjande av ett mönster, utan ensamrätt till ett mönster ger mönsterinnehavaren ensamrätt att utnyttja mönstret, om vilket föreskrivs i den nya 5 a §.

I 2 mom. skall föreskrivas om skadestånd för användning som har skett innan ansökan kungjordes. Momentet motsvarar andra meningen i gällande paragraf.

Det nya 3 mom. motsvarar 2 mom. i gällande paragraf.

45 §. Eftersom det i en ny 46 a § skall föreskrivas om delgivande också till innehavaren, behövs det ingen särskild bestämmelse om, hur delgivningen skall ske när mönsterrättshavaren inte har hemort i

Finland. Till följd av detta föreslås det att 2 mom. skall upphävas, eftersom det är onödigt.

46 a §. Om registreringsansökan och om ansökan om ändring av en registrering föreskrivs i 21—23 § mönsterrättslagen. Enligt 22 § skall ändring i registreringsmyndighetens beslut sökas genom besvär hos Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd. Om de besvär som skall göras hos besvärsnämnden bestäms i 3 och 4 § lagen om behandling av besvärssökanden vid patent- och registerstyrelsen (576/1992). Enligt 3 § 2 punkten i nämnda lag får ändring sökas i Patent- och registerstyrelsens beslut genom besvär hos besvärsnämnden när en ansökan om registrering av ett mönster eller något annat ärende som gäller mönster har avgjorts genom beslutet. Enligt 4 § skall besvären anföras hos besvärsnämnden inom 60 dagar från den dag då ändringssökanden fick del av beslutet. Besvärstiden börjar således löpa först i och med delgivningen.

På delgivningen av beslut tillämpas lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966). I de fall där tiden för sökande av ändring börjar löpa från den tidpunkt då ändringssökanden har fått del av beslutet tillämpas 8 §. Enligt denna skall ett beslut sändas genom postens förmedling med anlitande av förfarandet med mottagningsbevis, eller då myndigheten anser skäl därtill föreligga genom stämningsdelgivning. Detta gäller således också Patent- och registerstyrelsens beslut i mönsterärenden. I praktiken försöker man delge beslutet med mottagningsbevis flera gånger och först efter detta tar man till en stämningsman, vilket också ofta misslyckas, eftersom vederbörande person inte kan nås.

Om den speciella delgivning som beskrivs ovan inte lyckas, blir man tvungen att använda offentlig delgivning. Detta innebär att beslutet enligt 7 § i nämnda lag skall införas i officiella tidningen och ett meddelande om detta skall publiceras i en eller flera tidningar där det antas att vederbörande bäst får kännedom om detta.

Det är dyrt och mycket tidskrävande att delge beslutet på ovan beskrivet sätt. I fråga om sådana utländska sökande, vilkas ombud

inte längre sköter ärendet, blir man tvungen att ty sig till offentlig delgivning, när man inte känner till sökandens adress. Det räcker flera månader att gå igenom alla delgivningsskeden, vilket gör att behandlingstiderna för en ansökan blir betydligt längre.

I den nya 46 a § skall det föreskrivas om ett enklare förfarande för delgivning. Enligt förslaget skall ett beslut kunna delges genom att ärendet kungörs i den av Patent- och registerstyrelsen utgivna

mönsterrättstidningen. Således skall ett beslut kunna delges genom att det kungörs i den av Patent- och registerstyrelsen utgivna mönsterrättstidningen, om man inte har lyckats delge sökanden eller den som har gjort en invändning beslutet på den adress dessa har meddelat. På motsvarande sätt bestäms också i 50a § i varumärkeslagen.

47 §. Det föreslås att 1 mom. skall ändras så att till de avgifter som skall betalas fogas en avgift för ändring av mönstret. Enligt den nya 25 a § kan ju ett registrerat mönster ändras under vissa förutsättningar. Härvid bör myndigheten ha en möjlighet att ta ut en avgift för detta med beaktande av att den i samband med ändringen av mönstret i praktiken blir tvungen att utföra samma undersökning som i samband med registreringen. Avgiften föreslås bli ungefär lika stor som ansökningsavgiften och för kungörande av ett ändrat mönster borde man också betala en kungörelseavgift.

Eftersom innehavaren enligt propositionen inte nödvändigtvis längre behöver göra en ansökan om förnyelse, utan erläggandet av en förnyelseavgift skall vara tillräckligt för att påvisa begäran om förnyelse, föreslås det att termen "ansökan om förnyelse" i första satsen i momentet skall ersättas med termen "förnyelse".

Det föreslås att i 2 mom. oförändrad tas in en hänvisningsbestämmelse som gäller avgifter.

2. Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställandet och tillämpningen av denna lag kan med stöd av 48 § mönsterrättslagen ges genom förordning av statsrådet. Ett utkast till förordning utgör bilaga till denna

proposition.

3. Ikraftträdande

Enligt artikel 19.1 i mönsterskyddsdirektivet borde direktivet ha trätt i kraft senast den 28 oktober 2001. Därför föreslås det att lagen skall träda i kraft så snart som möjligt.

Lagen skall tillämpas på redan registrerade mönster och på mönster som registreras utgående från en ansökan som har gjorts innan lagen trädde i kraft. Detta gäller i synnerhet mönsterskyddets omfattning, innehåll och giltighetstid. I praktiken innebär detta bl.a. att i fråga om redan registrerade mönster kan om förlängning av skyddstiden till maximalt 25 år ansökas.

Det skall dock finnas ett undantag från huvudregeln, enligt vilket på upphävande av ett mönster skall tillämpas den lagstiftning som gällde då ansökan om registrering gjordes.

De nya registreringsförutsättningarna enligt den föreslagna lagen skall inte kunna påverka redan registrerade mönster så att dessa skall kunna upphävas på basis av de nya kraven.

I enlighet med den möjlighet som regleras i artikel 11.8 i direktivet skall en registreringsansökan som har gjorts innan lagen trädde i kraft behandlas och avgöras med stöd av den gamla lagen. Till exempel synlighetskravet som gäller sammansatta produkter skall kunna tillämpas först sedan denna lag har trätt i kraft. Å andra sidan skall produkternas icke-löstagbara delar kunna tas med i registret först sedan lagen har trätt i kraft.

I enlighet med artikel 12.2 i direktivet skall det inte kunna hänvisas till de rättigheter som härrör av registreringen av ett mönster på ett sådant sätt att syftet är att hindra en sådan person som redan har inlett sådana åtgärder före dagen i fråga från att fortsätta med dessa åtgärder. Därför föreslås det att om någon, när denna lag träder i kraft, använder ett mönster på ett sätt som enligt den gamla lagen inte krävde samtycke av innehavaren, kan denne fortgå med denna användning, fastän användningen enligt denna lag skulle förutsätta samtycke.

Denna övergångsbestämmelse ger en möjlighet för det första att fortgå med sådan användning av

ett mönster som sker endast i detta land. För det andra måste användningen av mönstret pågå när lagen träder i kraft. Dessutom innebär det att användningen fortgår att användningens art förblir densamma som den är när lagen träder i kraft. En sådan övergångsbestämmelse om förhandsanvändarrätt är nödvändig, eftersom den föreslagna lagen gör ensamrätten mera omfattande.

I enlighet med övergångsbestämmelserna skall också den föreslagna nya 3 a §, dvs

bestämmelsen om s.k. nyhetsfrist, tillämpas på ansökningar som görs sedan denna lag har trätt i kraft. Ett mönster skall således ha kunnat bli tillgängligt för allmänheten tidigast 12 månader innan ansökan lämnades in, om ansökan har gjorts efter att lagen har trätt i kraft. Denna bestämmelse står i sökandens intresse, och den kan inte heller anses oskäligen för tredje person med beaktande av att direktivet har publicerats och trätt i kraft redan i oktober 1998.

Lagförslag

Lag

om ändring av mönsterrättslagen

Enligt riksdagens beslut

upphävs i mönsterrättslagen den 12 mars 1971 (221/1971) 7 §, 18 § 3 mom. och 45 § 2 mom., *ändras* 1—5, 8, 10, 11, 13 och 20 §, rubriken för 3 kap., 24, 25, 31, 32, 38 och 47 §, av dessa lagrum 2 och 4 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 802/1991, 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1411/1992 och 47 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1035/1992, samt *fogas* till lagen nya 1a, 3a, 4a, 4b, 5a—5 c, 10 a, 18 a, 25 a, 31 a—31 c och 46 a § som följer:

1 §

Den som skapat ett mönster eller den, till vilken hans eller hennes rätt övergått, kan genom att registrera mönstret få ensamrätt till det (*mönsterrätt*) i enlighet med vad som bestäms i denna lag.

1 a §

I denna lag avses med

- 1) *mönster* en produkts eller produkt dels utseende, som bestäms av de detaljer som finns på själva produkten eller i dess ornament, såsom linjer, konturer, färger, former, ytstrukturer eller material,
- 2) *produkt* ett industriellt eller hantverksmässigt framställt föremål, inklusive delar som skall monteras till en sammansatt produkt, förpackningar, förpackningens utstyrsel, grafiska symboler och typografiska typsnitt,
- 3) *sammansatt produkt* en produkt som är hopsatt av flera utbytbara beståndsdelar, så att produkten kan tas isär och åter hopfogas. Datorprogram anses inte som en sådan produkt som avses i 1 mom. 2 punkten.

2 §

Mönsterrätt beviljas om mönstret är nytt och särpräglad.

Ett mönster anses som nytt om inget identiskt mönster gjorts tillgängligt för allmänheten före den dag, då ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före prioritetdagen. Mönster skall anses som

identiska om deras utseende endast skiljer sig på oväsentliga punkter.

Ett mönster anses särpräglad, om det helhetsintryck en kunnig användare får av det skiljer sig från det helhetsintryck en sådan användare får av ett mönster som gjorts tillgängligt för allmänheten före den dag då en ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före prioritetdagen. Vid bedömningen av om ett mönster är särpräglad skall hänsyn tas till den grad av frihet formgivaren har haft vid utvecklandet av mönstret.

Ett mönster till en produkt, som utgör en beståndsdel av en sammansatt produkt, anses vara nytt och särpräglad om

- 1) beståndsdelens förblir synlig vid normal användning av produkten och
- 2) de synliga detaljerna i beståndsdelens mönster iakttaga skilt för sig uppfyller kraven på nyhet och särpräglad.

Med normal användning som nämns i 4 mom. 1 punkten avses inte underhåll, service eller reparationsarbeten.

3 §

Ett mönster anses ha gjorts tillgängligt för allmänheten, om det har

- 1) offentliggjorts i samband med registreringsförfarandet eller på något annat sätt eller
- 2) föreisats eller använts i affärsverksamhet eller på något annat sätt har blivit allmänt känt.

Ett mönster har dock inte gjorts tillgängligt för allmänheten, om de som är verksamma inom den aktuella branschen inom Europeiska unionen i sin normala näringsverksamhet inte rimligen har kunnat få kunskap om de omständigheter som nämns i 1 mom. före den dag då ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före prioritetsdagen.

Ett mönster anses inte ha gjorts tillgängligt för allmänheten, om det endast har delgetts tredje person på det villkoret att uppgifterna är sekretessbelagda.

3 a §

Ett mönster anses dock inte ha gjorts tillgängligt för allmänheten på det sätt som avses i 3 §, om mönstret för vilket registrering söks under en period på 12 månader före den dag då ansökan om registrering lämnas in eller, om prioritet åberopas, före prioritetsdagen, har blivit känt

- 1) på åtgärd av den som har skapat mönstret eller av en tredje person med stöd av uppgifter som mönstrets skapare har gett eller åtgärder som denne har vidtagit, eller
- 2) som en följd av missbruk i förhållande till den som har skapat mönstret.

Det som i 1 mom. sägs om den som har skapat ett mönster gäller också hans eller hennes rättsinnehavare.

4 §

Ett mönster registreras inte om

- 1) det strider mot god sed eller allmän ordning, eller
- 2) det är identiskt med ett tidigare mönster som har gjorts tillgängligt för allmänheten sedan ansökan om registrering lämnats in eller, om prioritet åberopas, efter prioritetsdagen och som har skyddats räknat från en tidigare dag än den ovan nämnda, med en registrering eller med en ansökan som avser detta och som gäller Finland.

4 a §

Ett mönster registreras inte, om i det utan vederbörligt tillstånd intagits

- 1) en stats, kommuns eller internationell mellanstatlig organisations vapen, flagga eller annat emblem, benämning eller namnförkortning eller en figur, benämning

eller namnförkortning, om den kan förväxlas med emblem, märke, benämning eller namnförkortning av nämnda slag,

2) officiell kontroll- eller garantibeteckning eller kontroll- eller garantistämpel för varor av samma eller liknande slag som de, vilka rätten till mönster skulle komma att omfatta,

3) något som kan föranleda uppfattningen att det är fråga om en annans firma eller här i landet för en annan i näringsverksamhet inarbetat kännetecken eller varumärke eller om en annans släktnamn, konstnärsnamn eller namn av motsvarande slag eller om en annans porträtt, om inte namnet eller porträttet uppenbarligen åsyftar någon sedan länge avliden person,

4) något som kan leda till uppfattningen att det är fråga om titeln på någon annans skyddade litterära eller konstnärliga verk, om titeln är egenartad, eller något som kränker en annans upphovsrätt till ett sådant verk eller rätt till fotografisk bild,

5) något som inte väsentligen skiljer sig från ett mönster eller en nytighetsmodell som är registrerade här i landet för någon annan.

4 b §

Mönsterrätt kan inte beviljas för sådana detaljer i en produkts utseende, som

- 1) endast är betingade av produktens tekniska funktion eller
- 2) måste återges exakt till formen och dimensionerna för att den produkt som mönstret ingår i skall gå att mekaniskt ansluta till eller placera i, kring eller mot en annan produkt så att båda produkterna fyller sin funktion.

Utan hinder av 1 mom. 2 punkten kan mönsterrätt beviljas för ett mönster som tillåter att produkter som är sinsemellan utbytbara kan sammanfogas på många olika sätt eller förbindas med varandra inom ett system uppbyggt av moduler.

5 §

Mönsterrätten omfattar varje mönster som inte gör ett annat helhetsintryck på en kunnig användare. Vid bedömning av detta skall hänsyn tas till den grad av frihet som formgivaren har haft vid utvecklandet av mönstret.

5 a §

Mönsterrätt innebär, med de undantag som anges nedan, att någon annan än innehavaren av mönsterrätten inte utan dennes lov får utnyttja mönstret. Utnyttjande av mönstret innebär bl.a. att tillverka, bjuda ut, släppa ut på marknaden, använda, importera, exportera eller på något annat sätt utnyttja en produkt som stämmer överens med mönstret eller som mönstret ingår i eller att lagerhålla en sådan produkt för dessa syften.

5 b §

Mönsterrätt omfattar inte

- 1) enskild användning av mönstret utan kommersiellt syfte,
- 2) användning av mönstret i experimentsyfte och inte heller
- 3) handlingar med vilka avsikten är att återge mönstret i syfte att citera eller undervisa, förutsatt att dessa handlingar är förenliga med god affärssed och inte omotiverat skadar ett normalt utnyttjande av mönstret samt på villkor att källan anges.

Mönsterrätten omfattar inte heller utrustningen på registrerade fartyg och luftfartyg, som tillfälligt befinner sig i landet, reservdelar och tillbehör som införs till landet för reparation av dylika fartyg samt arbete med reparation av sådana fartyg.

5 c §

Mönsterrätten ger inte innehavaren rätt att förbjuda utnyttjandet av en produkt som skyddas med mönsterrätt, om produkten av innehavaren av mönsterrätten eller med dennes samtycke har bringats i omsättning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

8 §

Vid tillämpning av 2 och 6 § anses en i Finland gjord ansökan gjord samtidigt med en ansökan i en annan stat, om mönstret har angetts i en ansökan om mönsterregistrering eller om skydd av nyttighetsmodell i en stat som är ansluten till Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten (FördrS 5/1921) eller till avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (FördrS 5/1995).

Registrering skall sökas i Finland inom sex

månader från den tidpunkt då registrering har sökts i den konventionsstat som nämns i 1 mom.

Det som bestäms i 1 och 2 mom. tillämpas också på en ansökan som har gjorts någon annanstans och som registreringsmyndigheten av särskilda skäl anser vara jämfällbar med ansökan i en konventionsstat.

För att få sådan prioritet som nämns i 1 mom. skall sökanden framställa en begäran om detta med en ansökan som gjorts i Finland och i den skall meddelas när och var den anmälan som har lämnats som grund för prioriteten har gjorts. Sökanden skall dessutom så snart som möjligt meddela ansökans nummer.

10 §

Ansökan om registrering av mönster görs skriftligen hos registreringsmyndigheten.

I ansökan skall anges vem som har skapat mönstret. Söks registreringen av någon annan än den som har skapat mönstret, skall sökanden utreda sin rätt till mönstret. Dessutom skall i ansökan meddelas vilken eller vilka produkter ansökan gäller.

Till ansökan skall fogas bildmaterial som visar mönstret. Om sökanden innan ansökan kungörs enligt 18 § även ger in en modell, skall modellen anses visa mönstret.

10 a §

En registreringsansökan anses gjord först när sökanden har gett registreringsmyndigheten bildmaterial över mönstret eller en modell av det och erlagt ansökningsavgiften.

Om det förfarande som gäller betalning av tilläggsavgifter som hänför sig till ansökan bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

11 §

En ansökan får omfatta flera mönster, om de produkter som uppges i registreringsansökan hör till samma klass enligt Locarno-överenskommelsen om upprättande av en internationell klassificering av industrimönster (FördrS 22/1972).

13 §

En ansökan får inte ändras så att väsentliga

detaljer i helhetsintrycket av mönstret går förlorade.

18 a §

En invändning skall göras skriftligen till registreringsmyndigheten inom två månader från den dag då ansökan kungjordes.

En invändning på den grunden att registrering har sökts av någon annan än den som enligt 1 § har rätt till mönstret kan göras av den som anser sig ha rätt till mönstret.

En invändning på den grunden att i mönstret utan vederbörligt tillstånd har tagits in ett sådant emblem eller märke som avses i 4 a § 1 och 2 punkten kan göras av den vars rätt registreringen gör intrång i.

En invändning på den grunden att mönstret står i strid med 4 § 1 mom. 2 punkten eller 4 a § 3—5 punkten kan göras av den som ansöker om eller innehar den rätt som står i strid med denna.

I andra fall än de som nämns i 2—4 mom. kan vem som helst göra en invändning.

20 §

När den invändningstid som föreskrivs i 18 a § 1 mom. har gått ut skall ansökan tas upp till fortsatt behandling. Vid denna behandling skall bestämmelserna i 14—17 § tillämpas.

Har invändning gjorts, skall sökanden underrättas därom. Är invändningen ej uppenbart obefogad, skall sökanden dessutom beredas tillfälle att yttra sig över den.

3 kap.

Registreringens giltighetstid och ändring av ett registrerat mönster

24 §

En mönsterregistrering gäller under en tid av fem år från den dag då ansökan om registrering gjordes och kan på ansökan förnyas fyra gånger för fem år i sänder. Varje registreringsperiod räknas från utgången av föregående period.

Om ett mönster utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt och syftet med den är att återställa den sammansatta produkten i dess ursprungliga form, är skyddstiden dock högst

15 år.

25 §

En registrering kan förnyas tidigast ett år innan registreringsperioden går ut och senast sex månader efter utgången av den.

Ansökan om förnyelse skall göras skriftligen hos registreringsmyndigheten, om sökanden i samband med förnyelsen vill göra en ändring i registeruppgifterna. I annat fall anses registreringen förnyad, när en förnyelseavgift har erlagts.

Förnyelse av en registrering skall kungöras.

25 a §

Ett registrerat mönster kan på en skriftlig ansökan av innehavaren ändras, om mönstret har registrerats i strid med 1, 1 a, 2, 3, 3 a, 4, 4 a eller 4 b §. Ett ändrat mönster skall dock uppfylla de förutsättningar för registrering som föreskrivs i denna lag och de väsentliga detaljerna i det helhetsintryck som fås av mönstret får inte ändras. På ansökan skall en avgift för ändring av mönstret erläggas.

Ändring av en registrering skall kungöras.

31 §

Har ett mönster registrerats i strid med 1, 1 a, 2, 3, 3 a, 4, 4 a eller 4 b § och finns hindret för registrering alltså, skall domstolen på talan häva registreringen helt eller delvis. Registreringen får dock inte hävas på den grunden att den som fått mönsterrätten varit berättigad till endast en viss andel i den.

Talan om upphävande av en registrering på den grunden att registreringen meddelats någon annan än den som enligt 1 § har rätt till mönstret får föras endast av den som påstår sig ha rätt till mönstret.

Talan om upphävande av en registrering på den grunden att registreringen har beviljats i strid med 4 a § 1 eller 2 punkten, får föras endast av den vars rätt registreringen gör intrång i.

Talan om upphävande av en registrering på den grunden att registreringen har beviljats i strid med 4 § 2 punkten eller 4 a § 3—5 punkten får föras endast av den som ansöker om eller innehar den rätt som står i strid med denna.

Talan om upphävande av en registrering får även föras av allmänna åklagaren, om talan

grundar sig på 4 § 1 punkten eller 4a § 1 eller 2 punkten.

I andra fall än de som nämns i 2—5 mom. får talan föras av var och en som lider förfång av registreringen.

31 a §

Talan skall väckas inom ett år efter det käranden fått kännedom om registreringen och de övriga omständigheter på vilka talan grundas.

Var mönsterhavaren i god tro när mönstret registrerades eller när mönsterrätten övergick på honom eller henne, får talan inte väckas senare än tre år efter registreringen.

31 b §

Registreringen av ett mönster kan upphävas delvis endast, om mönstret efter upphävandet fortfarande uppfyller förutsättningarna för registrering i denna lag och om de väsentliga detaljerna i det helhetsintryck som fås av mönstret inte ändras.

I ett mål som gäller partiellt upphävande av ett mönster skall domstolen införskaffa utlåtande av registreringsmyndigheten.

31 c §

Registreringen av ett mönster kan förklaras ogiltig fastän den har upphört eller innehavaren har avstått från den.

32 §

Har ett mönster registrerats för någon annan än den som enligt 1 § är berättigad till det, skall domstolen på talan av den berättigade överföra registreringen på honom eller henne. Talan skall väckas inom den tid som anges i 31 a §.

Har den som fränkänns registreringen av ett mönster i god tro börjat utnyttja mönstret här i landet eller vidtagit väsentliga åtgärder för detta, får han eller hon mot skäligt vederlag och på i övrigt skäliga villkor fortsätta utnyttjandet av mönstret eller påbörja det tillämnade utnyttjandet med bibehållande av dess allmänna art. Sådan rätt tillkommer under motsvarande förutsättningar jämväl innehavare av licens som är antecknad i registret.

Rätt som avses i 2 mom. får övergå till någon annan endast i samband med överlåtelse av

den rörelse där den utnyttjas eller utnyttjandet var avsett att ske.

38 §

Utnyttjar någon i strid med 5 a § ett mönster, om vars registrering ansökan gjorts, efter det ansökningshandlingarna blivit offentliga, skall bestämmelserna om mönsterintrång tillämpas på motsvarande sätt, ifall ansökan leder till registrering, dock så, att han eller hon inte får dömas till straff.

I fråga om ersättning för skada på grund av utnyttjande, som skett innan ansökan om registrering kungjorts enligt 18 §, skall bestämmelserna i 36 § 2 mom. tillämpas.

Bestämmelserna i 36 § 3 mom. skall inte tillämpas, om talan om ersättning väcks senast ett år efter det mönstret registrerades.

46 a §

Har registreringsmyndighetens beslut inte kunnat delges sökanden, den som gör en invändning eller innehavaren av mönsterrätten på den adress som har meddelats registreringsmyndigheten, kan beslutet delges genom att saken kungörs i mönsterrättstidningen som ges ut av Patent- och registerstyrelsen.

47 §

I samband med ansökan om registrering av ett mönster, förnyelse av en registrering och ändring av ett mönster skall en ansökningsavgift, en förnyelseavgift och en avgift för ändring av mönstret samt enligt ärendets art följande tilläggsavgifter erläggas: klassavgift för varje varuklass efter den första, samregistreringsavgift för varje mönster efter den första, förvaringsavgift för förvaring av en modell och kungörelseavgift för varje bild efter den första samt en särskild avgift för de anteckningar som skall göras om andra omständigheter i mönsterregistret. En förnyelseavgift som erläggs när pågående registreringsperiod har gått ut, skall erläggas förhöjd.

Om avgifter enligt denna lag bestäms särskilt.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Denna lag tillämpas också på mönster som har registrerats innan lagen träder i kraft och

på mönster som registreras utgående från en ansökan som har gjorts innan lagen träder i kraft. På upphävandet av ett mönster som har registrerats på basis av en ansökan om registrering som har gjorts innan denna lag träder i kraft tillämpas dock de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

En ansökan om registrering som har gjorts innan denna lag träder i kraft behandlas och avgörs i enlighet med de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

Om någon när denna lag träder i kraft använder ett mönster här i landet på ett sätt som enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft inte förutsätter samtycke av innehavaren av mönsterrätten, får han eller hon fortsätta med användningen av mönstret, fastän sådant samtycke skulle krävas enligt denna lag. Likadan användningsrätt har också den som har vidtagit väsentliga åtgärder för att använda mönstret.

Helsingfors den 22 februari 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Handels- och industriminister *Sinikka Mönkäre*

Lag

om ändring av mönsterrättslagen

Enligt riksdagens beslut

upphävs i mönsterrättslagen den 12 mars 1971 (221/1971) 7 §, 18 § 3 mom. och 45 § 2 mom., ändras 1—5, 8, 10, 11, 13 och 20 §, rubriken för 3 kap., 24, 25, 31, 32, 38 och 47 §, av dessa lagrum 2 och 4 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 802/1991, 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1411/1992 och 47 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1035/1992, samt fogas till lagen nya 1a, 3a, 4a, 4b, 5a—5 c, 10 a, 18 a, 25 a, 31 a—31 c och 46 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Med mönster avses i denna lag förebilden för en varas utseende eller för ett ornament. Den som skapat ett mönster eller den, till vilken hans rätt övergått, kan genom att registrera mönstret få ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja mönstret (mönsterrätt) i enlighet med vad i denna lag stadgas.

1 §

Den som skapat ett mönster eller den, till vilken hans *eller hennes* rätt övergått, kan genom att registrera mönstret få ensamrätt till det (mönsterrätt) i enlighet med vad som bestäms i denna lag.

1 a §

I denna lag avses med

1) **mönster** en produkts eller produktdels utseende, som bestäms av de detaljer som finns på själva produkten eller i dess ornament, såsom linjer, konturer, färger, former, ytstrukturer eller material,

2) **produkt** ett industriellt eller hantverksmässigt framställt föremål, inklusive delar som skall monteras till en sammansatt produkt, förpackningar, förpackningens utstyrsel, grafiska symboler och typografiska typsnitt,

3) **sammansatt produkt** en produkt som är hopsatt av flera utbytbara beståndsdelar, så att produkten kan tas isär och åter hopfogas.

Datorprogram anses inte som en sådan produkt som avses i 1 mom. 2 punkten.

2 §

2 §

Gällande lydelse

Mönstret registreras endast om det väsentligen skiljer sig från vad som blivit känt före dagen för registreringsansökningen.

Som känt anses allt som har blivit allmänt tillgängligt, vare sig detta skett genom avbildande, utställande, saluhållande eller på annat sätt. Även ett mönster som ännu inte är allmänt tillgängligt anses som känt, såvida mönstret framgår av en ansökan här i landet om patent eller nytthetsmodellrätt eller om varumärkes- eller mönsterregistrering, som är eller enligt vad som stadgas om detta skall anses vara gjord före den dag som avses i 1 mom., samt mönstret senare i samband med behandlingen av ansökningen blir allmänt tillgängligt.

3 §

Mönster må likväl registreras utan hinder av att det inom sex månader innan registreringsansökningen gjordes blivit allmänt tillgängligt

- 1) till följd av uppenbart missbruk i förhållande till sökanden eller någon, från vilken denne härleder sin rätt; eller
- 2) genom att sökanden eller någon, från vilken denne härleder sin rätt, förevisat mönstret på officiell eller officiellt erkänd, internationell utställning.

Föreslagen lydelse

Mönsterrätt beviljas om mönstret är nytt och särpräglad.

Ett mönster anses som nytt om inget identiskt mönster gjorts tillgängligt för allmänheten före den dag, då ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före prioritetsdagen. Mönster skall anses som identiska om deras utseende endast skiljer sig på oväsentliga punkter. Ett mönster anses särpräglad, om det helhetsintryck en kunnig användare får av det skiljer sig från det helhetsintryck en sådan användare får av ett mönster som gjorts tillgängligt för allmänheten före den dag då en ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före prioritetsdagen. Vid bedömningen av om ett mönster är särpräglad skall hänsyn tas till den grad av frihet formgivaren har haft vid utvecklandet av mönstret.

Ett mönster till en produkt, som utgör en beståndsdel av en sammansatt produkt, anses vara nytt och särpräglad om

- 1) beståndsdelens förblir synlig vid normal användning av produkten och
- 2) de synliga detaljerna i beståndsdelens mönster iaktagna skilt för sig uppfyller kraven på nyhet och särpräglad.

Med normal användning som nämns i 4 mom. 1 punkten avses inte underhåll, service eller reparationsarbeten.

3 §

Ett mönster anses ha gjorts tillgängligt för allmänheten, om det har

- 1) offentliggjorts i samband med registreringsförfarandet eller på annat sätt eller
- 2) förevisats eller använts i affärsverksamhet eller på något annat sätt har blivit allmänt känt.

Ett mönster har dock inte gjorts tillgängligt för allmänheten, om de som är verksamma inom den aktuella branschen inom Europeiska unionen i sin normala näringsverksamhet inte rimligen har kunnat få kunskap om de omständigheter som nämns i 1 mom. före den dag då ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före prioritetsdagen.

Ett mönster anses inte ha gjorts tillgängligt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

för allmänheten, om det endast har delgetts tredje person på det villkoret att uppgifterna är sekretessbelagda.

3 a §

Ett mönster anses dock inte ha gjorts tillgängligt för allmänheten på det sätt som avses i 3 §, om mönstret för vilket registrering söks under en period på 12 månader före den dag då ansökan om registrering lämnas in eller, om prioritet åberopas, före prioritetsdagen, har blivit känt

1) på åtgärd av den som har skapat mönstret eller en tredje person med stöd av uppgifter som mönstrets skapare har gett eller åtgärder som denne har vidtagit, eller
2) som en följd av missbruk i förhållande till den som har skapat mönstret.

Det som i 1 mom. sägs om den som har skapat ett mönster gäller också hans eller hennes rättsinnehavare.

4 §

Mönster registreras icke

1) om mönstret eller dess utnyttjande strider mot god sed eller allmän ordning;
 2) om i mönstret utan vederbörligt tillstånd intagits:

a) statsvapen, statsflagga eller annat statselement, officiell kontroll- eller garantibeteckning eller kontroll- eller garantistämpel för varor av samma eller liknande slag som de, vilka rätten till mönster skulle komma att omfatta, finskt kommunalt vapen eller internationell, mellanstatlig organisations flagga, vapen eller annat emblem, benämning eller namnförkortning eller ock figur, benämning eller namnförkortning, om den kan förväxlas med emblem, märke, benämning eller namnförkortning av nämnda slag;

b) något som kan föranleda uppfattningen att fråga är om annans firma eller om här i landet för annan i näringsverksamhet inarbetat kännetecken eller varumärke eller om annans släktnamn, konstnärsnamn eller namn av motsvarande slag eller ock om annans porträtt, försåvitt namnet eller porträttet uppenbarligen icke åsyftar någon sedan länge avliden person;

4 §

Ett mönster registreras inte om

1) *det strider mot god sed eller allmän ordning, eller*

2) *det är identiskt med ett tidigare mönster som har gjorts tillgängligt för allmänheten sedan ansökan om registrering lämnats in eller, om prioritet åberopas, efter prioritetsdagen och som har skyddats räknat från en tidigare dag än den ovan nämnda, med en registrering eller med en ansökan som avser detta i Finland.*

- c) något som kan leda till uppfattningen att det är fråga om titeln på någon annans skyddade litterära eller konstnärliga verk, såvida titeln är egenartad, eller något som kränker en annans upphovsrätt till ett sådant verk eller rätt till fotografisk bild;
- d) något som inte väsentligen skiljer sig från ett mönster som är registrerat här i landet för någon annan; eller
- e) något som inte väsentligt skiljer sig från en nyttighetsmodell som är registrerad här i landet för någon annan.

4 a §

Ett mönster registreras inte, om i det utan vederbörligt tillstånd intagits

- 1) en stats, kommuns eller internationell mellanstatlig organisations vapen, flagga eller annat emblem, benämning eller namnförkortning eller en figur, benämning eller namnförkortning, om den kan förväxlas med emblem, märke, benämning eller namnförkortning av nämnda slag,
- 2) officiell kontroll- eller garantibeteckning eller kontroll- eller garantistämpel för varor av samma eller liknande slag som de, vilka rätten till mönster skulle komma att omfatta,
- 3) något som kan föranleda uppfattningen att det är fråga om en annans firma eller här i landet för en annan i näringsverksamhet inarbetat kännetecken eller varumärke eller om en annans släktnamn, konstnärsnamn eller namn av motsvarande slag eller om en annans porträtt, om inte namnet eller porträttet uppenbarligen åsyftar någon sedan länge avliden person,
- 4) något som kan leda till uppfattningen att det är fråga om titeln på någon annans skyddade litterära eller konstnärliga verk, om titeln är egenartad, eller något som kränker en annans upphovsrätt till ett sådant verk eller rätt till fotografisk bild,
- 5) något som inte väsentligen skiljer sig från ett mönster eller en nyttighetsmodell som är registrerade här i landet för någon annan.

4 b §

Mönsterrätt kan inte beviljas för sådana detaljer i en produkts utseende, som

- 1) endast är betingade av produktens tekniska funktion eller

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2) måste återges exakt till formen och dimensionerna för att den produkt som mönstret ingår i skall gå att mekaniskt ansluta till eller placera i, kring eller mot en annan produkt så att båda produkterna fyller sin funktion.

Utan hinder av 1 mom. 2 punkten kan mönsterrätt beviljas för ett mönster som tillåter att produkter som är sinsemellan utbytbara kan sammanfogas på många olika sätt eller förbindas med varandra inom ett system uppbyggt av moduler.

5 §

Mönsterrätt innebär, med de undantag som stadgas nedan, att annan än innehavaren av mönsterrätten icke får utan dennes lov utnyttja mönstret yrkesmässigt genom att tillverka, införa till landet, utbjuda, saluhålla, överlåta eller uthyra vara, vars utseende icke väsentligen skiljer sig från mönstret eller vari upptagits något som icke väsentligen skiljer sig från detta.

Mönsterrätten omfattar endast de varor, för vilka mönstret registrerats, och med dem likartade varor.

Mönsterrätten ger inte innehavaren rätt att förbjuda utnyttjandet av en vara som skyddas med mönsterrätt, om varan av innehavaren av mönsterrätten eller med dennes samtycke har bringats i omsättning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

5 §

Mönsterrätten omfattar varje mönster som inte gör ett annat helhetsintryck på en kunnig användare. Vid bedömning av detta skall hänsyn tas till den grad av frihet som formgivaren har haft vid utvecklandet av mönstret.

5 a §

Mönsterrätt innebär, med de undantag som anges nedan, att någon annan än innehavaren av mönsterrätten inte utan dennes lov får utnyttja mönstret. Utnyttjande av mönstret innebär bl.a. att tillverka, bjuda ut, släppa ut på marknaden, använda, importera, exportera eller på något annat sätt utnyttja en produkt som stämmer överens med mönstret eller som mönstret ingår i eller att lagervålla en sådan produkt för dessa syften.

5 b §

Mönsterrätt omfattar inte

1) enskild användning av mönstret utan

kommersiellt syfte,

2) användning av mönstret i experimentsyfte och inte heller

3) handlingar med vilka avsikten är att återge mönstret i syfte att citera eller undervisa, förutsatt att dessa handlingar är förenliga med god affärssed och inte omotiverat skadar ett normalt utnyttjande av mönstret samt på villkor att källan anges. Mönsterrätten omfattar inte heller utrustningen på registrerade fartyg och luftfartyg, som tillfälligt befinner sig i landet, reservdelar och tillbehör som införs till landet för reparation av dylika fartyg samt arbete med reparation av sådana fartyg.

5 c §

Mönsterrätten ger inte innehavaren rätt att förbjuda utnyttjandet av en produkt som skyddas med mönsterrätt, om produkten av innehavaren av mönsterrätten eller med dennes samtycke har bringats i omsättning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

7 §

Genom förordning må stadgas, att reservdelar och tillbehör till luftfartyg utan hinder av mönsterrätt får införas till landet för att här användas för reparation av luftfartyg, hemmahörande i främmande land, i vilket motsvarande förmåner medges finska luftfartyg.

7 §

(upphävs)

8 §

Genom förordning må stadgas, att ansökan om registrering av mönster, vilken avser i utom riket gjord ansökan om skydd tidigare angivet mönster, skall vid tillämpning av 2 och 6 §§ på sökandens begäran anses gjord samtidigt med ansökningen utomlands.

8 §

Vid tillämpning av 2 och 6 § anses en i Finland gjord ansökan gjord samtidigt med en ansökan i en annan stat, om mönstret har angetts i en ansökan om mönsterregistrering eller om skydd av nyttighetsmodell i en stat som är ansluten till Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten (FördrS 5/1921) eller till avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (FördrS 5/1995).

I förordningen skall angivas de närmare villkor, under vilka sådan prioritet får åtnjutas.

Registrering skall sökas i Finland inom sex månader från den tidpunkt då registrering har sökts i den konventionsstat som nämns i 1 mom.

Det som bestäms i 1 och 2 mom. tillämpas

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

också på en ansökan som har gjorts någon annanstans och som registreringsmyndigheten av särskilda skäl anser vara jämförbar med ansökan i en konventionsstat.

För att få sådan prioritet som nämns i 1 mom. skall sökanden framställa en begäran om detta med en ansökan som gjorts i Finland och i den skall meddelas när och var den anmälan som har lämnats som grund för prioriteten har gjorts. Sökanden skall dessutom så snart som möjligt meddela ansökans nummer.

2 kap.

Registreringsansökan och dess handläggning

10 §

Ansökan om registrering av mönster göres skriftligen hos registreringsmyndigheten.

Ansökningen skall innehålla uppgift om de varor, för vilka mönstret sökes registrerat. I ansökningen skall angivas vem som skapat mönstret. Sökes registrering av annan än den som skapat mönstret, skall sökanden utreda sin rätt till detta.

Till ansökningen skall fogas bild, som visar mönstret. Om sökanden innan ansökningen kungöres enligt 18 § inger även en modell, skall modellen anses visa mönstret. Ansökningen skall innefatta av sökanden avgiven försäkran, att mönstret, såvitt sökanden har sig bekant, icke före ansökningsdagen eller den dag, som enligt 8 § bör anses som ansökningsdag, blivit känt på sätt som enligt 2 och 3 §§ hindrar registrering av mönstret.

Sökanden skall i samband med ansökningen erlagga i 47 § angivna ansöknings- och tilläggsavgifter.

10 §

Ansökan om registrering av mönster görs skriftligen hos registreringsmyndigheten.

I ansökan skall anges vem som har skapat mönstret. Sökes registreringen av någon annan än den som har skapat mönstret, skall sökanden utreda sin rätt till mönstret. Dessutom skall i ansökan meddelas vilken eller vilka produkter ansökan gäller.

Till ansökan skall fogas bildmaterial som visar mönstret. Om sökanden innan ansökan kungöres enligt 18 § även ger in en modell, skall modellen anses visa mönstret.

10 a §

En registreringsansökan anses gjord först när sökanden har gett registreringsmyndigheten bildmaterial över mönstret eller en modell av det och erlagt ansökningsavgiften.

Om de förfarande som gäller betalning av tilläggsavgifter som hänför sig till ansökan

11 §

En ansökan må omfatta flera mönster, om de varor, för vilka mönstren sökes registrerade, hör samman med avseende på tillverkning och bruk. Ansökan om sådan samregistrering må omfatta högst 20 mönster.

Samregistrering gäller icke ornament.

13 §

Ansökan om registrering av mönster anses icke gjord förrän sökanden till registreringsmyndigheten ingivit bild eller modell, som visar mönstret.
Ansökan må ej ändras till att avse annat mönster eller annan vara än vad som angivits i ansökningen.

18 §

Invändning göres skriftligen hos registreringsmyndigheten inom två månader från dagen för kungörandet av ansökningen.

bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

11 §

En ansökan får omfatta flera mönster, om de produkter som uppges i registreringsansökan hör till samma klass enligt Locarnoöverenskommelsen om upprättande av en internationell klassificering av industrimönster (FördrS 22/1972).

13 §

En ansökan får inte ändras så att väsentliga detaljer i helhetsintrycket av mönstret går förlorade.

(upphävs)

18 a §

En invändning skall göras skriftligen till registreringsmyndigheten inom två månader från den dag då ansökan kungjordes.

En invändning på den grunden att registreringen har sökts av någon annan än den som enligt 1 § har rätt till mönstret kan göras av den som anser sig ha rätt till mönstret.

En invändning på den grunden att i mönstret utan vederbörligt tillstånd har tagits in ett sådant emblem eller märke som avses i 4 a § 1 och 2 punkten kan göras av den vars rätt registreringen gör intrång i. En invändning på den grunden att mönstret står i strid med 4 § 1 mom. 2 punkten eller 4 a § 3—5 punkten kan göras av den som ansöker om eller innehar den rätt som står i strid med denna.

I andra fall än de som nämns i 2—4 mom. kan vem som helst göra en invändning.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §

Efter utgången av den i 18 § 3 mom. stadgade tiden för invändning skall ansökningen upptagas till fortsatt handläggning. Vid denna handläggning skall stadgandena i 14—17 §§ äga tillämpning.

Har invändning gjorts, skall sökanden underrättas därom. Är invändningen ej uppenbart obefogad, skall sökanden dessutom beredas tillfälle att yttra sig över den.

20 §

När den invändningstid som föreskrivs i 18 a § 1 mom. har gått ut skall ansökan tas upp till fortsatt behandling. Vid denna behandling skall bestämmelserna i 14—17 § tillämpas.

Har invändning gjorts, skall sökanden underrättas därom. Är invändningen ej uppenbart obefogad, skall sökanden dessutom beredas tillfälle att yttra sig över den.

3 kap.

Mönsterregistrerings giltighetstid

24 §

Mönsterregistrering gäller under en tid av fem år från den dag då ansökan om registrering gjordes och må på ansökan förnyas två gånger för fem år i sänder. Varje registreringsperiod löper från utgången av föregående period.

3 kap.

Registreringens giltighetstid och ändring av ett registrerat mönster

24 §

En mönsterregistrering gäller under en tid av fem år från den dag då ansökan om registrering gjordes och *kan* på ansökan förnyas *fyra* gånger för fem år i sänder. Varje registreringsperiod räknas från utgången av föregående period. *Om ett mönster utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt och syftet med den är att återställa den sammansatta produkten i dess ursprungliga form, är skyddstiden dock högst 15 år.*

25 §

Ansökan om förnyelse av registrering göres skriftligen hos registreringsmyndigheten tidigast ett år före och senast sex månader efter utgången av löpande registreringsperiod. Inom samma tid skall i 47 § angivna förnyelse- och tilläggsavgifter erläggas, vid äventyr att ansökningen annars avslås.

25 §

En registrering kan förnyas tidigast ett år innan registreringsperioden går ut och senast sex månader efter utgången av den. Ansökan om förnyelse skall göras skriftligen hos registreringsmyndigheten, om sökanden i samband med förnyelsen vill göra en ändring i registeruppgifterna. I annat fall anses registreringen förnyad, när en förnyelseavgift har erlagts. Förnyelse av en registrering skall kungöras.

Förnyelse av registrering skall kungöras.

25 a §

Ett registrerat mönster kan på en skriftlig ansökan av innehavaren ändras, om mönstret har registrerats i strid med 1, 1 a,

2, 3, 3 a, 4, 4 a eller 4 b §. Ett ändrat mönster skall dock uppfylla de förutsättningar för registrering som föreskrivs i denna lag och de väsentliga detaljerna i det helhetsintryck som fås av mönstret får inte ändras. På ansökan skall en avgift för ändring av mönstret erläggas. Ändring av en registrering skall kungöras.

5 kap.

Upphörande av mönsterrätt

31 §

Har mönster registrerats i strid med 1-4 §§ och föreligger hindret mot registrering alltså, skall rätten på talan därom häva registreringen. Registrering må dock icke hävas på den grund att den som erhållit mönsterrätten varit berättigad till endast viss andel i den.

Talan om upphävande av registrering på den grund att registreringen meddelats för annan än den som enligt 1 § är berättigad till mönstret må föras endast av den som påstår sig vara berättigad till mönstret. Talan skall väckas inom ett år efter det käranden fått kännedom om registreringen och de övriga omständigheter, på vilka talan grundas. Var mönsterhavaren i god tro när mönstret registrerades eller när mönsterrätten övergick på honom, må talan icke väckas senare än tre år efter registreringen.

I övriga fall må talan föras av var och en som lider förfång av registreringen. Talan som grundas på stadgandena i 4 § 1 eller 2 a punkten må föras även av allmän åklagare.

31 §

Har ett mönster registrerats i strid med 1, 1 a, 2, 3, 3 a, 4, 4 a eller 4 b § och finns hindret för registrering alltså, skall domstolen på talan om detta häva registreringen helt eller delvis. Registreringen får dock inte hävas på den grunden att den som fått mönsterrätten varit berättigad till endast en viss andel i den.

Talan om upphävande av en registrering på den grunden att registreringen meddelats någon annan än den som enligt 1 § har rätt till mönstret får föras endast av den som påstår sig ha rätt till mönstret.

Talan om upphävande av en registrering på den grunden att registreringen har beviljats i strid med 4 a § 1 eller 2 punkten, får föras endast av den vars rätt registreringen gör intrång i.

Talan om upphävande av en registrering på den grunden att registreringen har beviljats i strid med 4 § 2 punkten eller 4 a § 3—5 punkten får föras endast av den som ansöker om eller innehar den rätt som står i strid med denna.

Talan om upphävande av en registrering får även föras av allmänna åklagaren, om talan grundar sig på 4 § 1 punkten eller 4 a § 1 eller 2 punkten.

I andra fall än de som nämns i 2—5 mom. får talan föras av var och en som lider förfång av registreringen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

31 a §

Talan skall väckas inom ett år efter det kâranden fått kânnedom om registreringen och de övriga omstândigheter på vilka talan grundas.

Var mônsterhavaren i god tro när mônstret registrerades eller när mônsterrätten övergick på honom eller henne, får talan inte väckas senare än tre år efter registreringen.

31 b §

Registreringen av ett mônster kan upphâvas delvis endast, om mônstret efter upphâvandet fortfarande uppfyller förutsâttningsarna för registrering i denna lag och om de väsentliga detaljerna i det helhetsintryck som fås av mônstret inte ändras.

I ett mål som gäller partiellt upphâvande av ett mônster skall domstolen införskaffa utlåtande av registreringsmyndigheten.

31 c §

Registreringen av ett mônster kan förklaras ogiltig fastân den har upphört eller innehavaren har avstått från den.

32 §

Har mônster registrerats för annan än den som enligt 1 § är berättigad dârtill, skall rätten på talan av den berättigade överföra registreringen på honom. Talan skall väckas inom tid som anges i 31 § 2 mom.

Har den som frânkânnas registrering av mônster i god tro börjat utnyttja mônstret yrkesmässigt här i landet eller vidtagit väsentliga åtgärder dârför, må han mot skâligt vederlag och på i övrigt skâliga villkor fortsätta utnyttjandet av mônstret eller påbörja det tillâmnade utnyttjandet med bibehållande av dess allmänna art. Sâdan rätt tillkommer under motsvarande förutsâttningar jämväl innehavare av licens som är antecknad i registret.

Rätt som avses i 2 mom. må övergå till annan endast i samband med överlåtelse av

32 §

Har ett mônster registrerats för någon annan än den som enligt 1 § är berättigad till det, skall domstolen på talan av den berättigade överföra registreringen på honom eller henne. Talan skall väckas inom den tid som anges i 31 a §.

Har den som frânkânnas registreringen av ett mônster i god tro börjat utnyttja mônstret här i landet eller vidtagit väsentliga åtgärder för detta, får han eller hon mot skâligt vederlag och på i övrigt skâliga villkor fortsätta utnyttjandet av mônstret eller påbörja det tillâmnade utnyttjandet med bibehållande av dess allmänna art. Sâdan rätt tillkommer under motsvarande förutsâttningar jämväl innehavare av licens som är antecknad i registret.

Rätt som avses i 2 mom. får övergå till någon annan endast i samband med

den rörelse, vari den utnyttjas eller utnyttjandet avsetts att ske.

överlåtelse av den rörelse där den utnyttjas eller utnyttjandet var avsett att ske.

7 kap.

Ansvar och ersättningsskyldighet

38 §

Utnyttjar någon yrkesmässigt olovligen mönster, om vars registrering ansökan gjorts, efter det ansökningshandlingarna blivit offentliga, skall stadgandena om mönsterintrång äga motsvarande tillämpning, försåvitt ansökningen leder till registrering, dock så, att han icke får dömas till straff. Beträffande ersättning för skada på grund av utnyttjande, som skett innan ansökningen om registrering kungjorts enligt 18 §, skall härvid vad i 36 § 2 mom. är stadgat äga tillämpning. Stadgandena i 36 § 3 mom. äger icke tillämpning, om ersättningstalan väckes senast ett år efter det mönstret registrerades.

38 §

Utnyttjar någon i strid med 5 a § ett mönster, om vars registrering ansökan gjorts, efter det ansökningshandlingarna blivit offentliga, skall bestämmelserna om mönsterintrång tillämpas på motsvarande sätt, ifall ansökan leder till registrering, dock så, att han eller hon inte får dömas till straff.

I fråga om ersättning för skada på grund av utnyttjande, som skett innan ansökan om registrering kungjorts enligt 18 §, skall bestämmelserna i 36 § 2 mom. tillämpas.

Bestämmelserna i 36 § 3 mom. skall inte tillämpas, om talan om ersättning väcks senast ett år efter det mönstret registrerades.

9 kap

Särskilda stadganden

45 §

Har mönsterhavare ej i 1 mom. nämnt ombud, må delgivning ske genom att den handling som skall delgivas sändes till honom med posten i rekommenderat brev under hans i mönsterregistret antecknade adress. Är fullständig adress ej antecknad i registret, må delgivning ske genom kungörelse i officiella tidningen. Delgivning anses ha skett, då ovan nämnda åtgärder vidtagits.

(upphävs)

46 a §

Har registreringsmyndighetens beslut inte kunnat delges sökanden, den som gör en invändning eller innehavaren av mönsterrätten på den adress som har meddelats registreringsmyndigheten, kan

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

beslutet delges genom att saken kungörs i mönsterrättstidningen som ges ut av Patent- och registerstyrelsen.

47 §

I anslutning till ansökan om registrering av mönster eller om förnyelse av mönsterregistrering skall erläggas ansöknings- och förnyelseavgift samt, allt efter sakens natur, följande tilläggsavgifter: klassavgift för varje varuklass utöver den första, samregistreringsavgift för varje mönster utöver det första, förvaringsavgift för förvaring av modell och kungörelseavgift för varje bild utöver den första, samt särskild avgift för de anteckningar, som beträffande andra omständigheter skall göras i mönsterregistret. Förnyelseavgift som erlägges efter utgången av löpande registreringsperiod utgår med förhöjt belopp.

Om avgifter enligt denna lag stadgas särskilt.

47 §

I samband med ansökan om registrering av ett mönster, förnyelse av en registrering och ändring av ett mönster skall en ansökningsavgift, en förnyelseavgift och en avgift för ändring av mönstret samt enligt ärendets art följande tilläggsavgifter erläggas: klassavgift för varje varuklass efter den första, samregistreringsavgift för varje mönster efter det första, förvaringsavgift för förvaring av en modell och kungörelseavgift för varje bild efter den första samt en särskild avgift för de anteckningar som skall göras om andra omständigheter i mönsterregistret. En förnyelseavgift som erläggs när pågående registreringsperiod har gått ut, skall erläggas förhöjd.

Om avgifter enligt denna lag bestäms särskilt.

*Denna lag träder i kraft den 200 .
Denna lag tillämpas också på mönster som har registrerats innan lagen träder i kraft och på mönster som registreras utgående från en ansökan som har gjorts innan lagen träder i kraft. På upphävandet av ett mönster som har registrerats på basis av en ansökan om registrering som har gjorts innan denna lag har träder i kraft tillämpas dock de bestämmelser som gällde när denna lag träder i kraft.*

*En ansökan om registrering som har gjorts innan denna lag träder i kraft behandlas och avgörs i enlighet med de bestämmelser som gällde när denna lag träder i kraft.
Om någon när denna lag träder i kraft använt ett mönster här i landet på ett sätt som enligt de bestämmelser som gällde när denna lag träder i kraft inte förutsätter samtycke av innehavaren av mönsterrätten, får han eller hon fortsätta med användningen av mönstret, fastän sådant samtycke skulle krävas enligt denna lag. Likadan användningsrätt har också den som*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*har vidtagit väsentliga åtgärder för att
använda mönstret.*

Statsrådets förordning

om ändring av mönsterrättsförordningen

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från handels- och industriministeriet, *upphävs* i mönsterrättsförordningen av den 2 april 1971 (252/1971) 2 § 3 mom. 3 punkten, 2 § 4 mom. och 8 §,

ändras 2 § 2 mom 3 och 4 punkten, 2 § 3 mom. 1 punkten, 4 § 1 mom., 5 §, 6 § 2 mom. 1, 2, 3, 8 och 11 punkten, 9 § 1 mom., 12 § 2 mom., 13 § 3 mom., 14 §, 15 § 2, 5, 7 och 9 punkten, 21 § 2 mom. 4, 5 och 7 punkten, 22 §, 24 § 1 mom. och 28 § 2 mom. och *fogas* till 21 § 2 mom. en ny 9 och 10 punkt som följer:

2 §

Ansökningshandlingen skall vara undertecknad av sökanden eller hans ombud och innehålla:

- 3) uppgift om de produkter för vilka mönstret söks registrerat,
- 4) uppgift om huruvida prioritet enligt 8 § mönsterrättslagen (221/1971) begärs,

Till ansökningshandlingen skall fogas:

- 1) bildmaterial som visar mönstret,

4 §

Det bildmaterial som visar mönstret skall ges in i tre exemplar i ett format som inte överstiger formatet A4 (21 cm x 29,7 cm). Bilderna skall vara lämpade för reproduktion i svart-vitt i en annan storlek.

5 §

På registreringsansökan antecknar registreringsmyndigheten ansökans nummer och den dag då ansökan gjordes.

6 §

I diariet antecknas för varje ansökan:

- 1) den dag då ansökan gjordes samt ansökans nummer,

- 2) den dag då bildmaterialet eller modellen gavs in, om denna inte sammanfaller med den dag då ansökan gjordes,

- 3) de produkter för vilka mönstret söks registrerat och de klasser till vilka mönstret hänförs,

- 8) huruvida sökanden i enlighet med 18 § mönsterrättslagen har bett om uppskov med kungörelsen,

- 11) avbrytande av handläggningen av ansökan på grund av i 14 § avsedd kollision med äldre ansökan. Motsvarande anteckning görs även för den äldre ansökan i diariet.

9 §

Registreringsmyndigheten kan genom ett interimistiskt beslut förelägga sökanden att styrka den prioritet som avses i 8 § mönsterrättslagen genom att inom en viss tid tillställa myndigheten bevis, utfärdat av den myndighet som mottagit den för prioritet åberopade ansökan och utvisande ansökans ingivningsdag och sökandens namn samt en av den sistnämnda myndigheten bestyrkt kopia av ansökningshandlingen och av det bildmaterial som har fogats till den och som visar mönstret. Det får inte bestämmas att

den förelagda tiden skall löpa ut tidigare än tre månader från ingivandet av ansökan här i landet.

12 §

För sådana ansökningar skall erläggas ny ansökningsavgift samt övriga i 47 § mönsterrättslagen avsedda avgifter, om dessa inte har erlagts redan tidigare.

13 §

Mönstrets registrerbarhet enligt bestämmelserna i 4, 4 a och 4 b § mönsterrättslagen skall undersökas i den omfattning som föranleds av mönstrets art, och så att behandlingen av ansökan inte väsentligt fördröjs.

14 §

Vid kollision med en tidigare ansökan om registrering av ett mönster kan registreringsmyndigheten avbryta behandlingen av den senare ansökan till dess den tidigare ansökan avgjorts eller blivit offentlig eller till dess kollisionen upphört genom ändring av ansökan.

15 §

En kungörelse om en registreringsansökan som avses i 18 § mönsterrättslagen skall innehålla:

2) uppgift om den dag då ansökan har gjorts eller om den dag då ansökan enligt 10 a § mönsterrättslagen skall anses gjord,

5) uppgift om de produkter för vilka mönstret söks registrerat, samt om de klasser till vilka mönstret hänförts,

7) bildmaterial som visar mönstret,

9) uppgift om huruvida bildmaterialet är utfört i färg.

21 §

Registret skall innehålla:

4) uppgift om de produkter för vilka mönstret registrerats, och om de klasser till vilka det hänförts,

5) uppgift om den dag

a) då ansökan om registrering av ett mönster enligt 10 a § mönsterrättslagen skall anses gjord,

b) då ansökningshandlingarna blev offentliga,

c) då registreringsansökan kungjordes och

d) då mönstret fördes in i registret,

7) bildmaterial som visar mönstret,

8) uppgift om huruvida en modell har getts in,

9) uppgift om huruvida mönstret har ändrats med stöd av 25 a § mönsterrättslagen,

10) uppgift om att mönstret delvis har upphävts med stöd av 31 § mönsterrättslagen.

22 §

Har en eller flera sökande samma dag ansökt om registrering av två eller flera mönster, som inte skiljer sig från varandra, görs, när mönstren registreras, anteckning om detta genom att i mönsterregistret och på registreringsbeviset för varje sådant mönster antecknas ansöknings- och registernumret för varje annat sådant mönster.

24 §

Har någon till registreringsmyndigheten anmält att han väckt talan om hävande av en registrering helt eller delvis, om överföring av en registrering eller om erhållande av tvångslicens, skall anteckning om detta göras i registret.

28 §

Har ett mönster avförts ur registret eller har mönsterrätt överförts på någon annan eller delvis upphävts genom lagakraftvunnen dom eller har ett mönster ändrats, skall registreringsmyndigheten utfärda kungörelse om detta.

Denna förordning träder i kraft den 200 .

1....1..5.